

O'zbekiston Respublikasi
IIV nashri

ҚОНУНИЙЛИК ВА ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТ УЧУН!

POSTDA

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqqan boshlagan • E-mail: postda@evo.uz • 2015-yil 7-fevral, shanba • № 06(4107)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI AXBOROT TEKNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKACIYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGINI TASHKIL ETISH TUG'RISIDA

Давлат бошқаруви тизимини янада такомиллаштириш, мамлакат иқтисодиёти тармоқлари ва соҳаларида замонавий ахборот технологиялари ва коммуникацияларини, “электрон ҳукумат” тизими ҳамда ахборот тизимларини жадал татбиқ этиш, телекоммуникация инфратузилмасини ва маълумотларни узатиш тармоқларини модернизация қилиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси негизда Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ташкил қилинсин.

Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуни-

кация технологиялари давлат қўмитасининг барча мажбуриятлари ва шартномалари, шу жумладан, халқаро шартномалари бўйича ҳуқуқий вориси ҳисобланади.

2. Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг асосий вазифалари ҳамда фаолият йўналишлари этиб белгилансин:

ахборот технологиялари ва коммуникациялар соҳасида, “электрон ҳукумат”ни жорий этишда ягона давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлаш, ахборот технологияларини ривожлантиришнинг жаҳон даражасидан келиб чиққан ҳолда миллий ахборот-коммуникация тизимини татбиқ этиш ва ривожлантириш юзасидан комплекс дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

(Давоми 2-бетда).

Сайлов – 2015

ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАРДА 44 САЙЛОВ УЧАСТКАСИ ТУЗИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлисида мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги ваколатхоналари ҳузурида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи сайлов участкаларини ташкил этиш масаласи кўриб чиқилди.

Қонунчиликка мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловини ўтказувчи 44 та сайлов участкасини тузиш ҳамда уларни 14-Тошкент шаҳар сайлов округига бириктириш ҳақида қарор қабул қилди. Мазкур участкаларда сайловчилар учун зарур шарт-шароитлар яратиш бўйича чора-тадбирлар белгиланди.

Мажлисида мамлакатимиз ва чет эл журналистларини аккредитациядан ўтказиш масаласи ҳам муҳокама этилди. Марказий сайлов комиссиясига белгиланган тартибда мурожаат қилган оммавий ахборот воситалари вакилларини аккредитациядан ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон Республикасининг хорижий давлатлардаги ваколатхоналари ҳузурида сайлов участкаларини тузиш тўғрисидаги Ташқи ишлар вазирлигининг таклифини кўриб чиқиб, «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови

тўғрисида»ги қонунга мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловини ўтказувчи 44 та сайлов участкасини тузиш ҳамда уларни 14-Тошкент шаҳар сайлов округига бириктириш ҳақида қарор қабул қилди. Мазкур участкаларда сайловчилар учун зарур шарт-шароитлар яратиш бўйича чора-тадбирлар белгиланди.

Мажлисида мамлакатимиз ва чет эл журналистларини аккредитациядан ўтказиш масаласи ҳам муҳокама этилди. Марказий сайлов комиссиясига белгиланган тартибда мурожаат қилган оммавий ахборот воситалари вакилларини аккредитациядан ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Сайлов тўғрисидаги қонунчилик талаблари инобатга олинган ҳолда сиёсий партиялар томонидан тақдим этиладиган имзо варақаларининг тўғри тўлдирилганлигини текшириш учун Марказий сайлов комиссияси ҳузурида ишчи гуруҳлари тузиш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Ишчи гуруҳларининг асосий вазифаси имзо варақаларининг «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги қонун талабларига мувофиқлиги ҳақидаги хулосаларини белгиланган муддатда беришдан иборат.

Мажлисида Марказий сайлов комиссияси ваколатига доир бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Сардор **ТОЖИЕВ**,
ЎЗА муҳбири.

Маънавий жасорат намунаси

ЯҚИН ТАРИХ САБОҚЛАРИ

Яхши китоб – руҳ озиғи, фикр дояси. Ўқиганинг сари ҳис-туйғулар ёлқинланиб, тафаккур тиниқлашиб бораверади. Мутаассир бўлиб, китобхоннинг ўзи ҳам не бир муносабат билдиришга эҳтиёж сезади. Бу айниқса тарихий кечмишлар билан боғлиқ бўлса, жонланган хотиралар таассуротлар билан уйғунликда ибрат бўлиб ҳам келгуси фаолиятинг, хатти-ҳаракатларинг, интилишларинг буй кўрсатаверади.

Шу маънода Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Истиқлолимиз 20 йиллиги арафасида эълон қилинган «Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида» китобида акс этган ниҳоятда мураккаб, ўта таҳликали кунлар гувоҳликлари бўлган ҳужжатлар – ўтган аср 80-йиллари адоғи – 90-йиллар ибтидоси кечмишлари мустақил мамлакатимизнинг ижтимоий, иқтисодий ва маънавий тарққиётнинг юксак марраларига яқинлаша боргани сари бот-бот эслаб, эслаиб туришни тақозо этади. Зеро Юртбошимиз «Тарихий хотирасиз келажақ йўқ» деган ҳикматни ҳамisha таъкидлаб келадилар.

1991 йил 26 мартда Тошкентда Республика қишлоқ хўжалиги ходимлари курултойи бўлиб ўтади. Унда Президент Ислом Каримов

нутқ сўзлаб, мавжуд вазиятни бор жиддияти билан очиқ-ошқора баён қилади: «Курултойимиз бутун мамлакат учун мураккаб ва оғир бўлган пайтда ўтмоқда. Улуғ Ватан уруши даврдан бери жамиятимизда бунчалик оғир шароит бўлмаган эди, десам, янглишмасам керак. Сиёсий тарафқашлик кучайди. Турли-туман ижтимоий гуруҳларнинг ўзбошимчилиги, қарама-қаршилик, адоват уруғлари жамият барқарорлигини ларзага солмоқда... миллатлараро муносабатларнинг кескинлашуви ҳам барчамизни ниҳоятда ташвишга солмоқда... содир бўлаётган жиддий тўқнашувлар мамлакатимизни гражданлар уруши ёқасига олиб келиб қўймоқда.» (306-307-бетлар).

Мана СССР номли дунёнинг олтидан бирини эгаллаган мамлакатнинг ўша пайтдаги бор манзараси.

(Давоми 6-бетда).

2015 йил – Кексаларни эъзозлаш йили

ЭҲТИРОМГА МУНОСИБ

Бугун юртимиз тинч, ҳаётимиз фаровон, умримизнинг ҳар куни шуқуҳли. Бундай дориламон кунларга етишимизда ҳаётимиз файзи бўлган мўътабар кексаларимиз, пиру бадавлат отахон ва онахонларимизнинг беқиёс ҳиссаси бор. Шу боис улар юксак эъзозга, эҳтиромга муносиб. Зеро, нурунийларимизнинг ҳар бир

сўзи, ўгити ибрат, ҳаёти катта мактаб.

Истеъфодаги полковник Омон Чориев кўп йиллар ички ишлар идораларида самарали хизмат қилди. Айни пайтда пойтахтимиздаги «Дўмбиробод» маҳалла фуқаролар йиғини раиси сифатида фаолият кўрсатаётган отахон мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларни ҳаётга

муваффақиятли татбиқ этишга баҳоли қудрат ҳисса қўшиб келмоқда. Унинг, айниқса, маҳалла ҳудудини ободонлаштириш, аҳоли турмуш тарзини янада яхшилаш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасидаги саъй-ҳаракатлари таҳсинга сазовор.

Суратда: истеъфодаги полковник Омон Чориев набиралари билан.

Шавкат **ҚАҲҲОРОВ**
олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН

ҲАФТА ИЧИДА

● Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) ҳузуридаги Инсоннинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилиши бўйича комиссиянинг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Инсон ҳуқуқлари бўйича вакил институти томонидан амалга оширилган ишлар таҳлил этилди. Йиғилишда таъкидланганидек, ўтган йили фуқаролардан 12 мингга яқин мурожаат келиб тушган бўлса, уларнинг барчаси тегишли тартибда кўриб чиқилиб, кўпчилик фуқароларнинг ҳуқуқлари тикланишига эришилди. Бундан ташқари, институт олдида турган долзарб вазифалар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

● Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси марказий кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Президентимиз Ислон Каримовнинг мамлакатимизни 2014 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2015 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузада белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича ҳаракат режаси муҳокама этилди ва қабул қилинди. Йиғилишда палатанинг 2015 йилга мўлжалланган устувор вазифалари белгилаб олинди.

● Президентимиз Ислон Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси Фуқароларини муддатли ҳарбий хизматга навбатдаги чақирuvi ҳамда белгиланган хизмат муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни Куролли Кучлар резервига бўшатиш тўғрисида»ги қарори асосида Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармаси йиғин пунктида муддатли ҳарбий хизматга чақирилган йигитларни тантанали кузатиш маросими бўлиб ўтди. Муддатли ҳарбий хизматга йўл олаётган ёш йигитларга мудофаа ишлари бошқармаси, жамоат ташкилотлари вакиллари, отоналар оқ йўл тилади.

● Навоий шаҳрида буюк мутафакир Алишер Навоий таваллудининг 574 йиллигига бағишлаб «Алишер Навоий маънавий меросининг ёшлар тарбиясидаги ўрни ва аҳамияти» мавзусида анъанавий республика илмий-амалий конференцияси бўлиб ўтди. Унда Алишер Навоий меросини чуқур ўрганиш, тадқиқ қилиш ва кенг тарғиб этишга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди. Анжуманда таъкидланганидек, айни пайтда икки жилддан иборат Алишер Навоий қомусини яратиш ишлари олиб борилмоқда. Бундан ташқари, икки жилдлик Алишер Навоий асарлари луғати тузиб чиқилди.

ОАВ хабарлари асосида тайёрланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АХБОРОТ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ
ТЎҒРИСИДА

(Давоми.
Бошланиши 1-бетда).

телекоммуникация инфратузилмасини янада ривожлантириш ва модернизация қилиш, шу жумладан, Интернет тармоғига кенг полосали уланишни кенгайтириш, телефон алоқаси, телевидение ва радиоэшиттиришнинг рақамли тизимларига тўлиқ ўтишни таъминлаш, **алоқа ва телекоммуникациялар соҳасидаги фаолиятни, шунингдек, радиочастотали спектрдан фойдаланишни давлат йўли билан бошқариш, лицензиялаш ва назорат қилиш борасидаги функцияларни амалга ошириш;**

“электрон ҳукумат”ни татбиқ этиш, вазирликлар, идоралар, компаниялар ва уюшмаларнинг, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ахборотлаштириш ва интерактив давлат хизматларини такомиллаштириш борасидаги фаолиятини идоралараро мувофиқлаштириш, мониторинг қилиш, баҳолаш ва назорат қилиш бўйича давлат дастурларининг амалга оширилишини таъминлаш, шунингдек, давлат ахборот ресурслари ҳамда маълумот базаларини шакллантириш, сақлаш ва фойдаланишнинг ягона тизимини вужудга келтириш, идоралараро ахборот тизимларини яратиш ва бошқариш;

Интернет тармоғининг миллий сегменти янада шакллантирилишини таъминлаш, мамлакатимизнинг турли

йўналишлардаги замонавий веб-ресурсларини, шу жумладан, аҳолининг, хусусан, ёш авлоднинг ахборотга бўлган ва интеллектуал талаб-эҳтиёжларини қондириш мақсадида тармоқ ресурсларини ривожлантириш учун зарур техник ва қулай шарт-шароитларни яратиш;

рақобатдош дастурий маҳсулотларнинг мамлакатимизда ишлаб чиқарилишини ва ички бозорини ҳамда уларга кўрсатиладиган хизматларни ривожлантиришга кўмаклашиш ва унинг мувофиқлаштирилишини таъминлаш, иқтисодиётнинг реал сектори тармоқларида ва истеъмолчиларда замонавий дастурий маҳсулотлар, ахборот тизимлари ва ахборот ресурсларини жорий этиш;

ахборот хавфсизлигини таъминлаш ва коммуникация тармоқлари, дастурий маҳсулотлар, ахборот тизимлари ва ресурсларини химоя қилишнинг замонавий технологияларини татбиқ этиш чора-тадбирларини амалга ошириш, ахборот ресурсларини химоя қилиш бўйича техник инфратузилмани янада ривожлантириш;

замонавий коммуникация воситалари соҳасида илмий тадқиқотлар ва ишланмаларни, кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил қилиш, дастурий маҳсулотлар, ахборот тизимлари ва маълумотлар базаларини ишлаб чиқиш ва татбиқ этиш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш ва ахборот-коммуникация технологияларининг

бошқа соҳаларида шундай ишларни ташкил этиш;

алоқа, ахборот технологиялари ва коммуникациялар соҳасида халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш, устувор лойиҳаларни амалга ошириш, радиочастоталик спектрдан самарали фойдаланиш учун ҳамда вазирлик фаолияти доирасига кирувчи бошқа йўналишлар бўйича хорижий инвестицияларни жалб этиш.

3. Куйидагилар белгилаб қўйилсин:

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилинган қарорлари, вазирликлар, идоралар, компаниялар, уюшмалар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, шунингдек, хўжалик юртувчи субъектлар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий ҳисобланади;

вазирликлар, идоралар, компаниялар ва уюшмаларнинг, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг раҳбарлари ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича комплекс дастурларнинг ўз вақтида ва тўлатўқис амалга оширилиши, “электрон ҳукумат” хизматлари ва ахборот тизимлари жорий этилиши учун шахсан жавобгар бўладилар;

иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларига ахборот-

коммуникация технологиялари ҳамда интерактив давлат хизматлари татбиқ этилиши даражаси, самарадорлиги ва сифатига баҳо бериш натижалари **вазирликлар, идоралар, компаниялар, уюшмалар, йирик корхоналар ва бирлашмалар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари раҳбарларининг эгаллаб турган лавозимларига муносиб эканликларини кўриб чиқиш учун асос бўлиб ҳисобланади.**

4. Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги фаолиятини ташкил қилиш тўғрисидаги қарори лойиҳасини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун киритсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасини ташкил этиш тўғрисида”ги 2012 йил 16 октябрдаги ПФ-4475-сонли Фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин, 4, 5 ва 8-бандлари бундан мустасно.

6. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тошкент шаҳри,
2015 йил 4 февраль

И.КАРИМОВ

ТАЙИНЛАНДИЛАР

Подполковник **Рамазон Ахматхўжаевич АШРАПОВ** — Сирдарё вилояти ИИБ бошлигининг ўринбосари — Тергов бошқармаси бошлиғи лавозимига

Подполковник **Ахмад Шамсудинович НАСРДИНОВ** — Фаргона вилояти Риштон тумани ИИБ бошлиғи лавозимига

Подполковник **Умид Валерьевич КЛИЧЕВ** — Сирдарё вилояти Гулистон шаҳар ИИБ бошлиғи лавозимига

Подполковник **Нурбек Абдивалиевич САФАРОВ** — Тошкент вилояти Янгийўл тумани ИИБ бошлиғи лавозимига

Майор **Фаррух Мадаминович ЎСАРОВ** — Фарғона вилояти Кувасой шаҳар ИИБ бошлиғи лавозимига

Майор **Бекзод Абсаломович УСМОНОВ** — Навоий вилояти Навбахор тумани ИИБ бошлиғи лавозимига

Сарҳисоб

Ўзбекистон Республикаси ИИБ хузуридаги «Кўриқлаш» бирлашмасида 2014 йилда соҳада амалга оширилган ишлар, қўлга киритилган ютуқлар, кўриқлаш хизмати олдида турган долзарб вазифаларга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда республика Ички ишлар вазири ўринбосари, полковник Б. Қурбонов, бирлашма раҳбарияти, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ ва вилоятлар ИИБ хузуридаги кўриқлаш бошқармалари бошлиқлари ва уларнинг ўринбосарлари иштирок этди. Тадбирни вазир ўринбосари, полковник Б. Қурбонов очиб, сўнгги пайтларда мазкур хизматга бўлган талаб ва эҳтиёж кундан кунга ортиб бораётгани, кўриқлаш олинган масканлар ишончли кўриқлаб келинаётгани, хизмат самарадорлигини янада ошириш учун соҳага замонавий техникалар, транспорт воситалари жалб қилинаётганини таъкидлади.

Шундан сўнг бирлашма бошлиғи, полковник Т. Наджимов ўтган йилда тизимда амалга оширилган ишлар, эришилган ютуқлар ва йўл қўйилган камчиликлар хусусида тўхталиб ўтди. Таъкидлаш жоизки, айни пайтда ички ишлар идоралари хузуридаги кўриқлаш

АТРОФЛИЧА ТАҲЛИЛ ЭТИЛДИ

бўлинмалари томонидан 19 мингдан зиёд халқ хўжалиги объекти, 9229 та фуқаро хонадони кўриқланмоқда. Кўриқланаётган объектларнинг 94 фоизи сигнализация билан жиҳозланган. Мазкур хизматга бўлган ишончнинг ортаётгани боис ўтган йили республика бўйича 1287 та савдо ва хизмат кўрсатиш объекти янгидан кўриққа олинди.

Соҳа ходимлари томонидан нафақат объектлар ишончли кўриқланмоқда, балки ҳуқуқбузарликлар ва жиноятларга қарши курашиш, унинг олдини олишда ҳам кўплаб ютуқларга эришилаёпти. Жумладан, объектларда майда ўғриклар содир этган олти минг нафардан зиёд шахс ушланиб, 467,7 млн. сўмликдан ортиқ моддийтовар бойликлар эгаларига қайтарилди. Бундан таш-

қари, ички ишлар идораларининг тегишли хизматлари билан ҳамкорликда 2076 та жиноятнинг олди олинди ва содир этилганлари фош этилди.

Албатта, объектларнинг ишончли кўриқланишида ходимларнинг жисмоний тайёргарлиги, қутилмаганда бўладиган чақирувларга доимо шай туриши муҳим ўрин тутди. Шунинг учун ўтган даврда ўқув машғулотларига катта аҳамият берилди. Йил давомида ҳудудий ИИБ ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари билан ҳамкорликда ўта муҳим ҳақиқатларга эришилди. Шунингдек, хизмат жараёнида ўзини кўрсатган, жамоада ҳурмат-этибор қозongan бир неча ходимларга Фахрий ёрликлар топширилди.

Ийгиликда кўриқлаш хизмати олдида турган муҳим вазифалар ҳам таъкидлаб ўтилди. Хусусан, кўриқлаш нарядлари фаолиятини изчил ташкил этиш, тек-

ширувлар самарадорлигини ошириш, замонавий технологияларга ўтиш даврида техник кўриқлаш пунктларининг самарали ишлашини таъминлаш, шахсий таркиб ўртасида хизмат интизоми ва қонунийликка риоя этишни кучайтириш кабилар соҳа ходимлари олдида турган энг муҳим вазифалар сифатида белгилаб олинди.

Тадбирда бир неча ҳудудий бошқармалар раҳбарлари сўзга чиқиб, ўзаро иш тажрибалари билан ўртоқлашишди. Кўриқланаётган объектларни видеокузатув воситалари билан жиҳозлаш, милиция кўриқлаш йўналишлари хизматини ташкиллаштириш ва такомиллаштириш, тизимга замонавий кўриқлаш техника ва технологияларини жорий этиш, ходимлар учун лозим даражадаги иш шaroитларини яратиш борасида таклиф ва мулоҳазаларини билдиришди.

Ийгилик сўнггида намунали хизмат олиб бораётган, кўплаб ютуқларга эришаётган туман ИИБ хузуридаги кўриқлаш бўлимларига компьютер жамланмалари берилди. Шунингдек, хизмат жараёнида ўзини кўрсатган, жамоада ҳурмат-этибор қозongan бир неча ходимларга Фахрий ёрликлар топширилди.

Фозил НИШОНОВ,
Абу КЕНЖАЕВ
олган сурат.

БАМАЙЛИХОТИРЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

Анъанага айланиб қолган «Ёнғин хавфсизлиги ойлиги»нинг ўтган йилги мавсумида мамлакатимиз бўйича ёнғинлар сони 2013 йилдагига нисбатан қарийб 24 фоизга, ёнғин офатидан жароҳат олганлар сони 83,3 фоизга, ҳаётдан бевақт кўз юмган инсонлар сони эса 5,6 фоизга камайган. Бу рақамлар республика ИИБ Ёнғин хавфсизлиги бош бошқармасида бўлиб ўтган йиллик ҳисобот йиғилишида қайд этилди.

Ийгиликда ИИБ ЁХББ бошлиғининг биринчи ўринбосари, полковник И. Шарипов «Ёнғин хавфсизлиги ойлиги» якунлари бўйича қисқача тўхталиб, тадбирнинг республикамизда ёнғин хавфсизлигини сақлашда катта аҳамият касб этаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Шундан сўнг ИИБ ЁХББ раҳбарияти томонидан «Ёнғин хавфсизлиги ойлиги»ни ўтказишда фаол иштирок этиб, катта ютуқларга эришган ёнғин хавфсизлиги хизмати жамоалари, иқтисодий ва ижтимоий тармоқлар, маҳалла фуқаролар йиғинлари учун етти номинация бўйича эълон қилинган танлов голибларини тақдирлаш маросими бўлди. Шунингдек, ойлик тадбирларини кенг оммага етказишда фаоллик кўрсатган оммавий ахборот воситалари ходимлари ҳам фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ, вилоятлар ва Транспортдаги ИИБ ЁХБлари ҳамда Навоий кон-металлургия комбинати ЁХБ раҳбар ходимлари иштирок этган йиғилишда, шунингдек, ўтган йили ёнғин хавфсизлиги хизматлари томонидан амалга оширилган ишлар чуқур таҳлил этилиб, ютуқ ва камчиликлар атрофлича муҳокама қилинди. Саноат корхоналари, ташкилот ва

идоралар, тадбиркорлик субъектларининг ишчи-хизматчилари, маҳаллаларда фуқаролар, айниқса, таълим муассасаларида ўқувчи-ёшлар ўртасида кенг миқёсда профилактика ишлар олиб борилгани натижада ёнғинлар сони сезиларли даражада камайгани айтилди. Бироқ айрим юртдошларимиз томонидан ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя этилмаётгани, бошқача айтганда, эътиборсизлик, лоқайдлик қилинаётгани боис ёнғинлар содир бўлиши қайд этилмоқда. Албатта, бу ҳол, йиғилишда таъкидланганидек, хотиржамликка асло берилмасдан, профилактика ишларни мунтазам ва янада самарали олиб боришни талаб этади.

Йиғилишда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири ўринбосари, полковник Б. Қурбонов ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимларининг фаолиятига баҳо берар экан, профилактика ишларни олиб боришда бошқа хизмат ходимлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари билан ҳамкорликни кучайтириш лозимлигини таъкидлаб ўтди.

Йиғилиш иштирокчилари жорий – 2015 йил учун белгиланган вазифаларни тўлақонли бажариш юзасидан ҳам фикрлашиб олдилар.

Феруза САЪДУЛЛАЕВА,
подполковник.

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИгини ТАЪМИНЛАШ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Республикаси ИИБ ЙХББда Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг йил якунларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ИИБ ЙХББ раҳбарияти, шахсий таркиби, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ ва вилоятлар ИИБлари ЙХББ бошлиқлари ҳамда масъул ходимлари иштирок этди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг ўринбосари, полковник Б. Қурбонов очиб, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш борасида 2014 йил давомида амалга оширилган ишлар ҳамда келгусидаги вазифаларга тўхталиди.

Йиғилишда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, озоишталликни таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасида бир қатор ижобий ишлар амалга оширилгани қайд этиб ўтилди. Шунингдек, хизмат самарадорлигини янада яхшилаш мақсадида мавжуд куч ва воситалардан, замонавий ахборот технологияларидан унумли фойдаланиш лозимлигига алоҳида эътибор қаратилди. Йўл ҳаракатини ташкиллаштиришни такомиллаштириш, автомобиль йўллари ва кўчаларнинг ўтказувчанлик қобилятини ошириш, йирик бозорлар атрофида ҳаракат хавфсизлиги таъминлигини яхшилаш, тирбандликларни бартараф этиш борасида ушбу йўналишдаги ишларни янада жадаллаштириш зарурлиги таъкидланиб, соҳа ходимлари олдида аниқ вазифалар кўйилди.

Кўрилган масала юзасидан республика ИИБ ЙХББ бошлиғи, полковник Х. Сайдалиев сўзга чиқиб, соҳада ижобий силжишлар мавжудлиги, бу билан бепарволикка берилмаслик, мавжуд камчиликларни бартараф этиш борасида тинмай изланишлар, ташаббускор тадбирларни амалга оширишга, янгиликлар яратишга эътибор қаратиш кераклигини айтиб ўтди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан бош бошқарма мутасадди раҳбарларининг ахборотлари, ҳудудий ЙХБлари раҳбар ходимларининг ҳисоботлари тингилди.

Йиғилиш якунида ДЙХХнинг келгусидаги вазифалари белгилаб олинди.

Азизжон МУРОДОВ,
катта лейтенант.

ДУНЁДАН

ДАРАКЛАР

НОЁБ ТОПИЛМА

Хаваскор палеонтолог Жонатан Стюарт денгиз қирғоғидан каркидон скелети қолдиқларини топиб олди. Англиянинг Норфолк графлиги ҳудудидаги пляжларнинг бирида топилган ушбу ноёб топилмани маҳаллий геолог Мартин Эванс ўрганишга киришди. Унинг фикрига қараганда, каркидон бундан 700 минг йиллар аввал Англия ҳудудида яшаган, ўт-ўланлар билан озикланган. Айнан шу пляжда 1990 йилда мамонт скелети ҳам топилган эди.

Олимларнинг тадқиқотларига кўра, бир пайтлар Европа ўрмонларида филлар, каркидонлар, ёввойи буқалар яшаган. Темза ва Рейн дарёларида эса бегемотларни ҳам учратиш мумкин эди. Одамлар кўпайгани сайин ушбу жониворларнинг сони камайиб борди. Кейинчалик улар бутунлай қирилиб кетди.

ЁНҒИН ОҚИБАТИДА

Хитойнинг Гуандун музофотидаги улгуржи кийим-кечак бозорида пайшанба куни ёнғин юз берди. Оқибатда камида 17 киши ҳаётдан кўз юмди. Фалокатни бартараф этишга 270 нафар ёнғин ўчирувчи ва 20 та махсус машина жалб этилди. Ёнғин тўрт қаватли бинонинг тўртинчи қаватида келиб чиққан. Ҳозирда унинг сабаблари ўрганилмоқда.

СЎНГГИ МАЪЛУМОТЛАРГА КўРА...

Хабарингиз бўлса, 4 февраль куни эрталаб «Trans Asia» авиакомпаниясига қарашли самолёт ҳалокатга учраган эди. Сўнгги маълумотларга кўра, фожиа оқибатида ҳалок бўлганлар сони 30 нафардан ошган. Қутқарув ишлари бир суткадан ортиқ давом этди. Унга ҳарбийлар ва ғаввослар жалб қилинди. Самолёт бортида жами 58 киши бўлган. Ҳаво кемасининг қора қутилари топилган ва ҳозирда мутахассислар томонидан тақдим қилинмоқда.

МИТТИ САЙЁРАЛАРНИ ЎРГАНИШ МАҚСАДИДА

НАСАнинг «New Horizons» сайёраларро автоматик станцияси жорий йил ҳисобида илк бор Плутон ва Харон сайёраларини суратга олди. Сайёралардан 203 миллион километр узоқликда туриб олинган ушбу суратлар 2014 йилнинг июлида олинганларидан тасвирнинг анча сифатли эканлиги билан фарқланади.

2015 йилнинг 14 июлида космик станция Плутонга энг яқин бориши кутилмоқда. Ушунда улар орасидаги масофа 12,5 минг километрни ташкил этади. «New Horizons» дастуридан кўзланган асосий мақсад ушбу митти сайёраларнинг атмосферасини, юза тuzилишини ўрганиш. Парвоз 2006 йилнинг 19 январида бошланган эди.

БЕБАҲО САНЪАТ АСАРИНИНГ БАҲОСИ

Машҳур француз мусаввири Поль Гогеннинг мўйқаламига мансуб суратлардан бири 300 миллион АҚШ долларида сотилди. Швейцариялик коллекционер Рудольф Штехелининг коллекциясига кирган ушбу нодир санъат асари 1892 йилда яратилган. Сурат Швейцариянинг Базель шаҳридаги тасвирий санъат музейида сўнгги 50 йил давомида сақланган. Картинани сотиб олганлар фақат 2016 йил бошларида – у Мадрид ва Вашингтонда намойиш этилганидан сўнггина суратга бутунлай эгалик қилишади.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

Тадбирлар

ХИЗМАТГА МУНОСИБ
РАҒБАТ

Фидойилик билан қилинган самарали меҳнат ҳеч қачон эътиборсиз қолмайди. Эл-юрт осойишталиги йўлида сидқидилдан хизмат қилаётган ходимларни ўз вақтида рағбатлантириб туриш уларни руҳлантирибгина қолмай, янада юқори натижаларга эришишида муҳим аҳамият касб этади.

Тошкент шаҳар ИИБДа ўтган йил якунларига бағишланган тадбирда ҳам ана шу масалага алоҳида эътибор қаратилди. Унда бош бошқарма бошлиғи, генерал-майор М. Адилов соҳа фидойиларига алоҳида миннатдорлик билдириб, уларнинг келгусидаги масъулиятли хизматларида улкан зафарлар тилади.

2014 йил якунлари бўйича юқори натижаларга эришган, зиммаларидаги вазифага масъулият билан ёндашиб, кўплаб ижобий ютуқларни қўлга киритган ходимларнинг хизматлари эътироф этилиб, уларга Фахрий

ёрлик, диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Шунингдек, тадбирга таклиф этилган соҳа фахрийлари ҳам сўзга чиқиб, бугунги кунда ходимларга яратилаётган имкониятлар хусусида гапириб, бунинг қадрига етишга чақиришди. Шунингдек, **Кексаларни эъзозлаш йилида** ўзларига кўрсатилаётган эътибордан бениҳоя мамнунликларини билдириб, бундай ғамхўрликлар ёшлар қалбида миллий қадриятларимизга бўлган ҳурмат янада камол топишига хизмат қилишини таъкидлашди.

Фурқат ГАЙБУЛЛАЕВ,
кичик сержант.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

МАРКАЗДА ҚЎШАЛОҚ ТАНТАНА

Республика ИИБ ШТБХга бевосита бўйсунувчи Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малака ошириш Тошкент шаҳар марказида бошланғич тайёргарликдан ўтаётган сафдорларнинг тантанали қасамёд қабул қилиш маросими бўлиб ўтди. Тадбир доирасида, шунингдек, бир ойлик қайта тайёргарликдан ўтган йўл-патруль хизмати сафдор ходимларининг битирув тантанаси ҳам ўтказилди. Тантанали тадбирга соҳа фахрийлари, курсантларнинг ота-оналари таклиф этилди.

Марказ бошлиғи, полковник И. Самандаров тадбирни очар экан, курсантларга бу ерда олган билимлардан амалиётда унумли фойдаланиш, қасамёдга бир умр содиқ қолиш орқали билдирилган ишонччи оқлаш лозимлигини, юксак маънавиятли ходимгина халқ орасида обрў-эътибор қозониши, хизматда ҳам юқори натижаларга эришишини таъкидлади.

Курсантлар бирин-кетин Ватанига, халқига содиқ бўлишга қасамёд қилдилар. Битирувчиларга эса қайта тайёргарликдан ўтганлик тўғрисидаги сертификатлар топширилди.

Марказ ўқитувчилари номидан подполковник Ш. Иб-

рагимов, ота-оналар номидан М. Каримбоева, курсантлар номидан эса сафдорлар О. Азизов ва М. Мамажонов сўзга чиқиб, ўзларининг дил истакларини изҳор этишди. Шундан сўнг курсантлар оркестр садоларига ҳамроҳанг тарзда шаддам қадам ташлаб саф майдонидан ўтишди. Машаққатли ва шарафли соҳага бел боғлаган ўғил-қизларнинг юз-кўзларида порлаб турган юксак ишонч, ғурур-ифтихордан «биз тоабод қасам-ёдимизга содиқ қоламиз», деган ифодани англаб олиш қийин эмасди.

— Ўқув йиғини бўлғуси хизмат фаолиятимизда катта аҳамиятга эга, — дейди

битирувчи, сафдор Зафар Худойбердиев. — Боиси, бу ерда малакали устозлардан соҳавий хизматга оид барча билимларни пухта ўргандик.

Таъкидлаш жоизки, марказда курсантларнинг пухта билим олишлари учун барча зарур шароитлар яратилган. Дарс машғулотларига марказ ўқитувчиларидан ташқари ИИБнинг соҳавий хизматларидан ҳам малакали мутахассислар таклиф этилаётгани ёш ходимларнинг мавзунларни янада чуқурроқ ўрганишларида муҳим аҳамият касб этмоқда.

И. ИМОМХЎЖАЕВ,
М. ШОҲАКИМОВ
олган сурат.

ОТА-ОНАЛАР ИШТИРОКИДА

Истиқлол йилларида барча соҳалар каби ички ишлар идораларида ҳам кенг қўламли ислохотлар ўтказилди. Ана шу ислохотлар самараси ўларок, республика ИИБ Академиясида Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курслари ташкил этилди. Мана бир неча йилдирки, мазкур ўқув даргоҳи ички ишлар идоралари тизимига малакали сержант кадрлар тайёрлаб келмоқда.

Ёш ходимларни тажрибали мутахассис этиб тарбиялаш, уларнинг ҳар томонлама баркамол, юксак маънавиятли, хизматга масъулият билан ёндашиб белгиланган тартиб-интизомга оғишмай риоя этишларини таъминлаш Ички ишлар вазирлиги раҳбариятининг доимий диққат марказида. Шу муносабат билан жойларда Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курсларида таҳсил олаётган ҳамда битириб, хизматни давом эттираётган ёш ходимлар, уларнинг ота-оналари иштирокида учрашувлар ўтказилаяпти.

Нукус. Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ҳузурдаги қўриқлаш бошқармаси томонидан ташкил этилган ёш ходимларнинг ота-оналари билан учрашуви ҳам фикр-мулоҳазаларга бой тарзда ўтди. Тадбирда сўзга чиққанлар хизмат интизомини мустаҳкамлашга доир олиб борилаётган ишлар тўғрисида сўз юритиб, бунда оиланинг ўрни муҳим аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидлади.

Йиғилиш сўнггида ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўлида қилиниши лозим бўлган галдаги вазифалар белгилаб олинди. Ўз навбатида ота-оналар ҳам ўзларини қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб олишди.

Дурдибой ХУДОЙШУКУРОВ.

Тошкент шаҳар ИИБДа бўлиб ўтган тадбирда ИИБ Академияси Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курслари махсус фанлар цикли бошлиғи, майор У. Нуруллаев ва ўқув бўлими бошлиғининг ўринбосари, подполковник О. Бекнозов сўзга чиқиб, таълим даргоҳида яратилган шароитлар, курсантларнинг тартиб-интизо-

ми, билими ҳақида сўз юритиб, ота-оналарни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб бердилар.

Тадбирда фанларни аъло баҳоларга ўзлаштириб, ҳар томонлама сафдошларига ўрнат бўлаётган ёшларга Академия бошлиғининг миннатдорлик мактублари топширилди.

Эркин НОРБЎТАЕВ,
капитан.

Шавкат КАҲҲОРОВ олган сурат.

Тошкент вилояти ИИБДа бўлиб ўтган тадбирда вилоят ИИБ ШТБХ бошлиғининг ўринбосари, майор И. Аҳмедов ҳамда бошқарма ШТБМИ бошлиғи, подполковник Б. Абдумаликов сўзга чиқиб, тадбирдан кўзланган мақсад, юрт осойишталигини таъминлашнинг нақадар шарафли ва масъулиятли вазифа экани, ёш ходимларни Ватанга садоқат руҳида тарбиялашда ота-оналар билан қилинаётган ҳамкорликнинг самаралари ҳақида фикр юритишди. Бундан ташқари, ИИБ Академияси Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курслари катта ўқитувчиси, подполковник Ҳ. Қосимов курсантларнинг тартиб-интизоми, билими, хизмат йўналишлари бўйича олиб борилаётган машғулотлар, уларга яратилган шароитлар хусусида батафсил маълумот берди.

— Ўғлим Улуғбекнинг номи аълочилар сафида эълон қилинганда қувониб кетдим, — дейди Қуйи Чирчиқ туманидан келган Муҳайё Назирова. — Ҳамма ҳам фарзандининг эл-юрт қорига ярайдиган инсон бўлишини истайди. Бунга эришишда мана шундай учрашувлар муҳим аҳамият касб этади.

Шерзод АБДУСАМАДОВ.

Қашқадарё вилояти ИИБ Маърифат ва маънавият марказида бўлиб ўтган йиғилишда ИИБ Академияси катта ўқитувчиси, подполковник Н. Убайдуллазода курсантларнинг фанларни ўзлаштириш бўйича кўрсаткичлари, тартиб-интизоми ва ташаббускорлиги ҳақида уларнинг ота-оналарига афрофлича сўзлаб берди. Бунга жавобан ота-оналар фарзандларининг яхши ўқиб, малакали касб эгаси бўлиши учун уларга зарур шароитларни муҳайё қилиб бераётган вазирлик ҳамда Академия раҳбариятига миннатдорлик билдиришди.

Йиғилиш сўнггида соҳавий хизматларнинг малакали ҳамда тажрибали мутахассислари томонидан ёш ходимларни тарбиялаш, уларни касбга тўғри йўналтириш борасида таклиф ва тавсиялар берилди.

Уйғун АБДУСАЛОМОВ,
майор.

Сирдарё вилояти ИИБда республика ИИБ Академиясини тамомлаб, ҳозирги вақтда турли лавозимларда хизмат қилаётган ёш ходимлар, шунингдек, айна кунларда у ерда ўқиётган курсантларнинг ота-оналари иштирокида бўлиб ўтган учрашувни бошқарма бошлиғи ўринбосари, подполковник А. Бобобеков олиб борди.

Тадбирда ИИБ Академиясининг масъул ходими, подполковник Ҳ. Акрамбаев сўзга чиқиб, бўлажак сержантларнинг фанларни ўзлаштириши ва интизоми тўғрисида гапириб берди. Шунингдек, бугунги кунга қадар барча фанларни аъло баҳоларга ўзлаштириб келаётган курсантларнинг ота-оналарига ўқув юрти бошлиғининг миннатдорлик хатларини топширди.

Кўтаринки руҳда ўтган учрашувда ота-оналар ва ёш ходимлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

Акмал АДИЛОВ,
майор.

Юксак мукофот соҳиблари

ФИДОЙИЛИК ҚАДР ТОПАДИ

Ёшликда олинган илм, тошга ўйилган нақш ка-
бидир, деб бежиз айтилмаган. Маъруфжон мак-
таб ва академик лицейда пухта билим олганлиги
боис ИИБ Академиясига кириш имтиҳонларидан
муваффақиятли ўтди. Дастлабки босқичдаёқ у зук-
колиги, билимга чанқоқлиги билан тингловчилар
орасида ажралиб турарди.

Мазкур таълим муассасаси-
да у устозларидан чуқур сабоқ
олди, билмаганларини сўраб
ўрганди. Академияни тамомла-
гач, Термиз шаҳар ИИБ ЖҚ ва
УЖҚКБ тезкор вакили сифати-
да хизматни бошлади. Ёш хо-
дим ички ишлар идораларида
узоқ йиллар хизмат қилган на-
фақадаги майор А. Бобожонов,
подполковник Б. Мўминов ва ка-
питан Қ. Жалиловдан соҳанинг
ўзига хос томонларини кунт
билан ўрганди. Берилган топши-
риқларни ўз вақтида, сифатли
бажариши, ҳар бир ишга масъ-
улият билан ёндашиши, тириш-
қоқлиги билан ҳамкасблари
орасида ҳурмат қозонди.

... 2012 йилнинг ёзида жи-
ноят содир этганлиги учун
Жарқўрғон тумани ИИБ томо-
нидан қидириладиган фуқаро
Ш. Астанақуловнинг Тошкент
шаҳар Сергели туманида яшаб
юрганлиги тўғрисида маълум-
от олинди. Шундан сўнг
майор Маъруфжон Очилов раҳ-
барлигидаги тезкор гуруҳ жи-
ноятчи, унинг оила аъзолари
ва шериклари томонидан кўр-
сатилган қаршиликлар на-
тижасида оғир тан жароҳати
олишига қарамай, барчасини
қўлга олади. Ш. Астанақулов-
нинг хонадони кўздан кечи-
рилганда, кўп миқдордаги қал-
баки пуллар, компьютер тех-
никалари ҳамда ўзининг номи-
га ёзилган ҳуқуқ-тартибот идо-
расининг сохта гувоҳномаси
ашёвий далил сифатида оли-
нади. Маъруфжоннинг мазкур
жиноятни фош этишдаги хиз-
мати Ички ишлар вазирлиги
раҳбарияти томонидан муно-
сиб тақдирланган.

М. РАҲИМОВА.
Сурхондарё вилояти.

Камтарин инсон, бой иш
тажрибасига эга майор Маъ-
руфжон Очилов айни пайтда
вилоят ИИБ ЖҚ ва ТҚКБ катта
тезкор вакили сифатида фао-
лият кўрсатмоқда. Хизмат фао-
лияти давомида ўзи сингари
Ватани, халқига виждонан хиз-
мат қиладиган, юрт тинчлиги,
осойишталигини ўз оромидан
устун қўядиган кўплаб шогирд-
лар етиштирди. Вилоят ИИБ
ЖҚ ва ТҚКБ тезкор вакили, кат-
та лейтенант А. Муқимов, Жар-
қўрғон тумани ИИБ ЖҚ ва
УЖҚКБ тезкор вакили, капитан
Ж. Тўраев каби ходимлар ун-
дан касб сирларини ўрганган-
ни билан фахрланишади.

– Маъруфжоннинг ватанпар-
варлиги, хизматга доимо шай
туриши барчага ўрнак бўлмоқ-
да, – дейди Сурхондарё вило-
яти ИИБ бошлиғи ўринбосари,
подполковник Ф. Гиясов. —
Халқимиз тинчлиги ва осойиш-
талигини таъминлаш йўлида у
каби фидойи, жасур ички иш-
лар идоралари ходимлари
борлигидан қувонамиз. Мана
шундай ўз юртини севадиган
фидойи ходимлар бор экан,
жонажон Ватанимиз янада гул-
лаб-яшнайверади.

Элу юртимиз тинчлиги ва
осойишталигини таъминлашга
муносиб ҳисса қўшаётган ма-
йор М. Очилов Ватан ҳимоячи-
лари куни арафасида Прези-
дентимизнинг Фармонига
кўра, «Мардлик» ордени бил-
ан мукофотланди.

**Капитан Кенжа Равшанов билан суҳбатлашган киши ундаги мард-
лик, шижоат, касбий тажрибага оид хислатларни яққол сезади. У ким
билан суҳбатлашса, албатта, рўй берган офатни бартараф қилиш,
«тилсиз ёв»нинг тизгини қўлдан чиққанда жиловлаш усуллари хусу-
сида фикр билдириши тайин. Ана шу хислатлари уни соҳанинг етук
билимдони даражасига етишида муҳим омил бўлгани аниқ.**

БАРЧА УНГА ҲАВАС ҚИЛАДИ

Ички ишлар идоралари-
даги илк фаолиятини
Қашқадарё вилояти ИИБ
ёнгиндан сақлаш бошқар-
маси Қарши шаҳар 1-
мустақил ҳарбийлашган
қисмида ўт ўчирувчи
вазифасида бошлаган ёш
ходим ўз устида ишлаш,
касбий тажриба ва маҳора-
тини ошириши катта
қилмади. Тиришқоқлиги,
берилган топшириқларни
ўз вақтида бажариш хис-
латлари билан ҳамкасб-
лари эътиборини қозонди.
Ўз касбига бўлган қизиқиш
кейинги йилларда 1-ҲҲХҚ
қоровул бошлиғи, сўнгра
навбатчи смена бошлиғи
лавозимларида фаолият
кўрсатишига замин яратди.

Ҳозирги кунда Қарши
шаҳар ИИБ ЁХБ ёнгиндан
муҳофаза қилувчи 1-
ҳарбийлаштирилган ёнгин
хавфсизлиги отряди
навбатчилик сменалари
смена бошлиғи лавозими-
да самарали хизмат қилиб
келаётган капитан К. Ра-
вшанов вилоятда ёнгин
хавфсизлиги йўналишида
бўладиган барча тадбир-
ларда фаол иштироки
билан шахсий таркиб
ўртасида обрў-эътибор
қозониб, ўз хизмат йўнали-
шидаги топшириқларни
бекаму кўст бажармоқда.
Ўзининг кўп йиллик хизмат
тажрибасидан келиб чиқиб,
янги ишга келган ёш
ходимларга мураббийлик
қилмоқда. Раҳбарият

томонидан берилган топ-
шириқларни ўз вақтида
бажаради.

Шунингдек, у хизмат
фаолияти давомида бир
неча бор авария оқибатида
содир бўлган нефть ва газ
фавворалари ҳамда катта

ларини ўрганиб кам
бўлмаганликлари билан
гурурланишади.

Халқимизда меҳнат
қилган элда азиз, деган
нақл бор. Лавҳамиз қаҳра-
монининг ёнгинларнинг
олдини олиш борасидаги

ёнгинларда тезкор-тактик
ҳаракатлари билан қатна-
шиб, офатнинг олдини
олишда жасорат кўрсатган-
лардан биридир.

Хизматда тобланган
капитан К. Равшанов бугун
ўзи ҳам устоз мақомига
эришган. Қарши шаҳар
ИИБ ЁХБ 1-ҳарбийлашти-
рилган ёнгин хавфсизлиги
отряди ёнгин ўчирувчиси,
сержант Зафар Қуватов,
катта сержант Одил Жа-
милов, сержант Латиф
Ҳўжақуловлар шундай
устози борлигидан, ундан
хизматнинг барча жиҳат-

хизматлари муносиб
баҳоланди. Ички ишлар
идоралари ходимлари
куни арафасида Президен-
тимизнинг Фармонида
биноан капитан Кенжа
Равшанов «Мардлик»
ордени билан тақдирлан-
ди. Юксак мукофот ходим-
ни руҳлантириб, янада
масъулият билан хизмат
қилишга ундамоқда.

Содиқ РАҲИМОВ.
Қашқадарё вилояти.

Суратда: капитан К. Рава-
шов (ўнгда) ҳамкасби капитан
А. Ҳидоятлов билан.

Муаллиф олган сурат.

ҚИБРАЙЛИК МОҲИР ИЗҚУВАРЛАР

**Изқуварлар доим воқеаларнинг қайноқ нуқтаси-
да бўлишади. Баъзан жиноятчиларни қўлга олиш жа-
раёнида кескин қаршиликларга дуч келишади. Шу
боис ушбу хизмат ходимларидан юксак билим ва
малакага эга бўлишдан ташқари кучли жисмоний
тайёргарлик ҳам тақозо этилади.**

Тошкент вилояти Қибрай
тумани ИИБ ЖҚ ва УЖҚКБда
ана шундай забардаст ўғлон-
лар хизмат қилади. Улар мун-
тазам равишда тумандаги
спорт-соғломлаштириш мар-
казида ўтказиладиган самбо
ва қўл жанги бўйича машғу-
лотларда қатнашади. Бу, ўз
навбатида, ҳудудда содир
этилган жиноятларнинг ўз
вақтида фош этилиб, жиноят-
чиларнинг тезкорлик билан
қўлга олинишига замин ярат-
моқда.

– Хизмат самарадорлиги-
га эришишда тезкор вакил-
лар, – капитан Фарҳод Ўтки-
ров, лейтенант Баҳодир Тўра-
боев каби ходимларнинг ҳис-
саси катта бўляпти, – дейди
туман ИИБ бошлиғининг бир-
инчи ўринбосари, майор

А. Абдувалиев. – Умуман ол-
ганда, барча ходимларимиз
ўз вазифасига сидқидилдан
ёндашишади. Шунинг учун
ҳам кўрсаткичларимиз йил
сайин яхшилана бормоқда.
Ўтган йили беш юздан ортиқ
жиноят фош қилингани, улар-
ни содир этган шахсларнинг
ҳеч бири қонун ҳукмидан
қочиб қутула олмагани сўзи-
миз тасдиғидир.

...Туманнинг Байтқўрғон
қишлоғида яшовчи Ў. Дил-
барнинг уйига ярим тунда
икки киши бостириб кирди.
Набирасини бағрига олиб
хотиржам ухлаб ётган аёл
қадам товушларидан уйғо-
ниб, босқинчиларга қаршилик
кўрсатишга уринди. Бу пайт-
да уйда Дилбарнинг яна икки
нафар қизи бўлиб, улар ҳам

тўс-тўполондан саросимага
тушиб қолишди. Инсон
қиёфасини йўқотган жиноят-
чилар эса уй эгаларини
аямасдан дўппослашди,
овозлари чиқса ўлдиришлар-
ини айтиб дағдаға қилиш-
ди. Ҳатто вояга етмаган Дил-
фузани ҳам уриб, тан жаро-
ҳати етказишди. Қўлидан ҳеч
нарсаси келмаган бечора заи-
фалар унсиз йиғлашдан бош-
қа илож топишолмади. Бос-
қинчилар эса кўп миқдорда-
ги пул ва қимматбаҳо тақин-
чоқларни олиб жуфтаси ро-
стлашди.

Дилбарнинг ички ишлар
идорасига қилган қўнғироғи-
дан сўнг зудлик билан воқеа
жойига етиб келган тергов-
тезкор гуруҳи аъзолари
қидирув-суриштирув ишла-
рини бошлаб юборишди.
Мазкур ҳолат юзасидан жи-
ноят иши очилиб, ходимлар-
га тегишли вазифалар юкла-
тилди. Афсуски, суҳбат жа-
раёнида уй эгаларидан ҳеч
бири жиноятчилар ҳақида
тайинли гап айтолмади. Аммо

ходимларнинг ҳушёрлиги
панд бермади. Аниқроғи,
тақинчоқлар олинган жавон
кўздан кечирилганида унда
бармоқ излари қолдирилган-
ни, улар шу туманда яшовчи
К. Ҳасан ва Д. Файратники
эгани аниқланди.

Аввал ҳам жиноят содир
этиб, муайян муддатга
озодликдан маҳрум қилин-
ган бўлсалар-да, бундан те-
гишли хулоса чиқармаган
ушбу кимсалар қабиҳ режа-
сини амалга оширган
куниёқ яширинишга улгур-
ган эди. Шу сабабли улар-
га нисбатан қидирув эълон
қилиниб, бу ҳақда ички иш-
лар идораларига хабар бе-
рилди.

Бузоқнинг югургани со-
монхонагача, дейдилар. Ту-
ман ИИБнинг моҳир изқувар-
лари қочоқ жиноятчиларнинг
манзилини тезкорлик билан
аниқлашга муваффақ бўлди-
лар. Улар Самарқанд вилоя-
тидаги танишининг уйидан
паноҳ топиб, каламушдек пу-
сиб юрган бўлишса-да,

ҳушёр ходимларнинг нигоҳи-
дан яширина олмадилар.

Қоқ ярим тун. Ҳасаннинг
уйқуси келмади, у ёқдан, бу
ёққа тўлғонди. Бир пайт унга
ҳовлида қадам товуши эши-
тилгандек бўлди. Эшик тирқи-
шидан аста мўралаб, ой ёру-
ғида ҳовлига кириб келаётган
«меҳмонлар»ни кўргач, қўлга
тушганини сезди. Сўнгги
чора сифатида орқа тарафда-
ги деразадан сакради-ю, алп-
қомат изқуварнинг оёқлари
остиға тушди. Қўлига кишан
тақилгач, бошини кўтариб,
ҳамтовоғи ҳам ушланганини
кўрди.

Бу Қибрай тумани ИИБ ЖҚ
ва УЖҚКБ ходимлари фаоли-
ятидан бир лавҳа. Бундай
мисолларни яна келтириш
мумкин. Асосийси, қибрайлик
моҳир изқуварлар саъй-ҳара-
кати билан жиноятчилар
қонундан қочиб қутулиб
бўлмастлигини англаб етиш-
моқда.

Иномжон РАҲИМХЎЖАЕВ,
сержант.

Тошкент вилояти.

Маънавий жасорат намунаси

ЯҚИН ТАРИХ САБОҚЛАРИ

(Давоми.
Бошланиши 1-бетда).

Хаққоний манзара акс этган ана шу нутқ ирод этилишидан роппа-роса бир йил аввал Ўзбекистонда Президентлик институту жорий этилди. Бутун СССР худудидаги республикалар орасида биринчи бўлиб Ўзбекистонда таъсис этилган бу лавозим ўн кун аввал СССР халқ депутатларининг навбатдан ташкари учинчи съезида таъсис этилган СССР Президенти лавозимининг зиддига жорий этилган эди гўё. Чунки шу пайтгача Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг саркоотиби сифатида ишлаб келган М. С. Горбачёв бутун дунёда қабул қилинган ижтимоий-сиёсий ёндашувларга кўра партия раҳнамоси бўлиб мамлакатнинг бутун давлат тизимини юритувчи ва тўла ваколатли ягона раҳбар бўлиб туриши тўғри эмас эди. Партия – гарчи у ҳукмрон бўлса-да, асосан унга аъзо бўлганлар хоҳиш-иродасининг ифодаси, Бош котиб эса, билназар, шуларгагина раҳнамо бўлиши лозим эди. Бундан ташқари, хориждаги йирик давлатлар билан муайян муносабатларга киришиш учун ҳам бу лавозим керак эди. Шу ва яна бошқа мулоҳазалар туфайли навбатдан ташқари съездда у Президентлик курсисини эгаллади. Айни чоғда бу лавозим Иттифокдаги республикаларда етилиб келаётган Истиқлол кайфиятини сўндириш, ўз ҳуқуқларини ошқораталаб қила бошлаганлари жилловлаш, Ўзбекистонда эса шу кезлар оловланаётган бузғунчилик, миллатлараро низо, «пахта иши», «ўзбек иши» дея бутун халқ номини бадром этаётган адолатсизликларни авжлантириш учун чексиз ваколат олиш ҳам эди. Ана шу ҳолатни тўлиқ тушуниб, келгусида Ўзбекистон учун рўй бериши мумкин бўлган фожиаларини аниқ тасаввур қила билган Ислом Каримов фақат ўз халқи иродасига таяниб, ўн иккинчи қақриқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари билан кенгашиб Республикада Президентлик институтини жорий этди. Бошқа барча республикалар у ёки бу тарзда норозилиklarини билдириб, мустақил бўлишларини фақат орзулаб турганларида, Ислом Каримов қатъият кўрсатиб, Мустақилликни қўлга киритиш йўлида яна бир ўта муҳим амалий қадам ташлаган эди.

Орада қисқа фурсат ўтиб, Москвада иттифокдош республикалар компартиялари раҳбарлари йиғилар экан, СССР Президенти М. С. Горбачёв Ислом Каримовни истеҳзо билан кутиб олади, гўё бир мамлакатда икки Президент пайдо бўлди деб. Ислом Абдуганиевич эса шу заҳотиёқ М. С. Горбачёвга юзланиб, агар йиғилишда киноя оҳанги давом этса, мажлисни намойишкорона тарқ этишини билдиради ва ўзига нисбатан тенг муносабатда бўлишни талаб қилади. Шу

билан яққа ҳукмронлик даъвосидаги СССР Президентига ўз иродасини, наинки ўз, балки «Марказ»дагилар ўта беписанд қараётган халқнинг иродасини кўрсатади. Чунки Ўзбекистонда Президентлик институтини жорий этиб, Ислом Каримов халқ иродасини ҳамма жойда ифода этишдек улкан масъулият ва ваколатни ўз зиммасига олган эди.

Аслида Ислом Каримовнинг раҳбар сифатидаги қатъият ва иродаси ўтган аср 80-йиллари мамлакатда ўта мураккаб ва таҳликали жараёнлар бошланаётган пайтларда Ўзбекистон ССР Молия вазири (1983 йил), Республика Давлат план қўмитаси раиси (1986 йил) ва айниса, Ўзбекистон Компартияси Қашқадарё вилоят комитетининг биринчи котиби (1986 – 1989 й.й.) лавозимларида ишлаган кезлари намоеён бўлган эди. Жумладан Қашқадарё вилоятида эканидаёқ, юқорига тикилиб ўтирмай, аҳолига ер участкалари, томорқалар ажрата бошлагани, мутасадди раҳбарларнинг «белгиланганидан сал оширадиган бўлсанг ўзингдан кўр, партбилетингни топширишингга тўғри келади» дея дўқ-пўписа қилишларига қарамай, мева-сабзавот экинлари учун белгиланган 235 минг гектар ер лимити устига қўшимча 7 минг гектар ерга ҳам шундай экинлар эктиргани (42-бет), пахта яққаҳоқимлигини Республика раҳбарларининг «зимдан амалга оширилган ҳушомадгўйлиги» (42-бет) дея вилоят доирасида бу нуқсонни бартараф этишга киришгани, Қашқадарё ва Бухоро вилоятларини қўшиб юбориш бўйича Москва режасини барбод этгани ва энг муҳими «пахта иши» бўйича Республика раҳбарияти ўнлаб, юзлаб одамларни қамаб, қатагон қилишга фатво бериб турганида, уларга терс бориб, ноҳақ жазоланганларни оқлаб, оиласига қайтариш учун курашгани бу Ўзбекистон халқининг ҳаёт-мамоти ҳал бўлаётган тарихий бурилиш палласида тарих майдонига ўз сўзига эга қатъиятли раҳбар, йирик шахс, катта давлат арбоби чиқиб келаётганидан далolat эди. Бу ҳодиса 1989 йил 23 июнида амалга ошди.

Шу куни Ислом Каримов Республика Компартияси Марказий Комитети биринчи котиби этиб сайланди. Эртаси куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советида Фарғона водийсидаги ижтимоий-иқтисодий аҳвол бўйича катта нутқ сўзлади ва 25 июнда авжи бузғунчи кучлар қон тўкаётган оловли Фарғона вилоятига йўл олди. У ердаги ниҳоятда фожиали аҳволни кўриб, аҳоли, оддий фуқаролар билан суҳбатлашиб, вилоятдаги вазиятни оқилона изга солиш чораларини белгилайди. Москвада мухташам саройларда ялпайиб, ялтоқланиб ўтириб, олис юртлардаги инсонлар тақдирини ўзича ҳал қилиб турган мутасаддиларнинг фаразли ниятларини

рўй-рост кўрсатиб беради. «Ўзбек халқининг виждони пок. Фарғона воқеалари ўзбек халқининг иродаси билан содир бўлмади. Бу воқеаларга тутуруқсиз ва фаразли мақсадларни кўзлаб, ким қандай бўёқ бермасин, тарих албатта, ўзининг адолатли ҳукмини чиқаради» (52-бет). Бу сўзлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида, 1989 йил 19 августдаги нутқда айтилади.

Ислом Каримов назарда тутаётган «тутуруқсиз ва фаразли мақсадларни кўзлаган»лардан бири Ўзбекистон Компартиясининг собиқ раҳбари Рафиқ Нишоннов бўлиб, у ўша пайтлар СССР Олий Советида Миллатлар масалалари бўйича бош мутасадди эди. Нима бўлса-да ўзи туғилган юртга қайтиб, эски ҳукмфармолигини орзулаб юрган бу зот, Фарғона воқеаларини уч-тўртта безорининг «кулупнай можароси» дея хаспўшлаб кўрсатишга уринаётган эди. Ўз фаразли нияти учун ўзи мансуб бўлган халқни бутун дунёга қора чаплаб кўрсатишдан тоймаётган, юзсизлик қилаётган эди. Ислом Каримов ана шуни-да кўркмай айтади. Ҳар қанча душман орттирмасин, халқнинг манфаати, юрт келажиги ҳақида қайғуриш, юксак мақсадлар уни рост сўзини айтишга даъват этади, журъат бағишлайди.

Китобда бу санадан кейинги икки йилдан ошиқроқ давр манзараларини акс эттирган бошқа талай ҳужжатлар Президент Ислом Каримовнинг қатор хислатлари билан бирга қатъият ва иродасининг бутун Ўзбекистон халқи учун нене вазиятларда ҳал этувчи аҳамият касб этганини намойиш қилади. Бу 1990 йил 20 июнда қабул қилинган «Мустақиллик декларацияси» бўладими, Ўзкомпартия марказқўми съезди ва пленумларидаги ёки Ўзбекистон Олий Совети сессияларидаги, Қишлоқ хўжалик ходимлари қурултойидаги нутқларми, «Известия», «Комсомольская правда», «Ди Цайт» (немис ҳафталиги), «Рабочая трибуна», «Таймс оф Индия» газеталари мухбирларига интервьюлари бўладими ва яна маънавият масалалари билан боғлиқ қатор чиқишлар, Фармон ва қарорларми – барчасида раҳнамо шахс иродаси ва қатъияти равшан сезилиб туради.

Мисол тариқасида – 1991 йил 14 февралдаги Иттифок Шартномаси бўйича Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг 4-сессиясида ирод этилган нутқдан бир иқтибос: «Бизнинг асосий талабимиз (эътибор қилинг – ҳали расман мустақил бўлмаган давлат раҳбари халқ номидан талаб қўяпти – Ш.Р.) мулкчилик тўғрисида. Ўзини мустақил деб билган давлат ўз худудида бўлган барча ер ости-ю, ер усти бойликларига, ишлаб чиқарувчи кучларга ҳеч сўзсиз фақат ўзи эгалик қилмоғи керак».

Бу ўринда «талабимиз», «ҳеч сўзсиз», «фақат ўзи», «эгалик» «керак» каби айнан қатъият ва иродани англатувчи сўзлар ва иборалар ифода этиладики, буларнинг ортида қанча журъат, мардлик, шижоат этганини тасаввур этиш мумкин.

Яқин тарихдан маълумки, 1991 йил 18 – 21 август кунлари ГКЧП – Давлат фавқулодда ҳолат қўмитаси аъзолари СССРда давлат тўнтариши содир этишга уриндилар. Бу мамлакатдаги бошбошдоқчиликнинг энг авж нуқтаси эди. Айни шу пайтда Ўзбекистон Президенти илк бор мустақил ҳолда Ҳиндистонда расмий Давлат ташрифи билан меҳмонда эди. 19 август куни мавжуд аҳвол туфайли ўз ташрифини тўхтатиб, Ўзбекистонга қайтган Президентни Тошкент аэропортида ҳар қандай тартиб-қоидага зид ҳолда Туркистон ҳарбий округи қўмондони ва Совет армиясининг учта нотаниш генераллари кутиб олади. Бу ГКЧП муносабати билан бўйсунмас Президентга психологик таъсир кўрсатишнинг яна бир йўли эди. Ҳар қанақа одам беихтиёр саросимага тушиб қоладиган шундай қалтис вазиятда Президент Ислом Каримов 20 август куни Республика аҳолисига Мурожаат эълон қилади. Халқни вазминликка, тинчлик-осойишталикни сақлашга даъват этгани ҳолда, ўта қатъият билан қўйидаги сўзларни айтади: «Ўзбекистон Республикаси, унинг раҳбарияти қайта қуриш даврида ҳам ҳеч қачон бировнинг гапига кириб иш тутган эмас. Марказдан, бошқа баъзи республикалардан қандай қарор чиқмасин, ваъдалар берилмасин, ҳар қандай чақирқиқлар, даъватлар, йўл-йўриқ кўрсатишга ҳаракатлар бўлмасин, биз ўзимиз танлаган йўлимиздан ва белгилаб олган мақсадларимиздан қайганимиз йўқ.

Бу йўл – бизнинг халқимиз тарихига, урф-одатларига, табиатимиз шарт-шароитларига, хуллас, халқимиз манфаатларига мос йўлдир.

Бу йўлни бир нарса билан солиштириш мумкин. У ҳам бўлса ўткир, қиррали тоғ устидан йўл топиб юриш билан барбардир» (365-366-бетлар)

ГКЧП барчани сўзсиз ўзига бўйсунини талаб этиб, деярли ҳарбий ҳолат эълон қилиб турган пайтда бундай сўзларни айтиш уларга ошқор бўйсунмасликка чақирди эди. Фақат халқ иродаси билан иш тутишга, фақат Ўзбекистон раҳбариятининг қарорларигагина амал қилишга даъват эди. Бу айнан тиг устида туриб, ўз бошини кундага қўйиб иш тутиш эди. Бу ҳам инсоний қатъият ва ироданинг бетакрор намунаси бўлиб Мустақиллик тарихи саҳифаларидан жой олди.

Ана шуларнинг барчаси Ўзбекистон Президенти «Юксак маънавият – энгилмас куч» рисоласида илгари сурган ва ҳозирда ўзига хос миллий ғоя тусини олаётган «маънавий

жасорат» тушунчасини ёдга солади ва мазкур китоб саҳифаларидаги воқелиklarни унинг муаллифи мисолида «маънавий жасорат» намуналари деб айтишга тўла асос беради.

Хулоса ўрнида бир мулоҳаза: Ислом Каримовнинг халқ депутатлари ва жамоатчилик вакиллари иштирокида 1990 йил 24 февраль куни бўлган кенгашдаги маърузасидан қўйидаги лавҳа диққатни тортади. Унда Амир Темур номи билан боғлиқ ривоят келтирилди. Эмишки Амир Темур қўшинига мағлуб бўлган бир қабила бошлиғи унинг олдига келиб: «Эй Амир! Сен бизни қурол кучи билан енга олдинг. Бироқ сенга айтадиган шартларимиз бор. Агар сен қассоб бўлсанг, бизни сўйиб ташла, агар сен савдогар бўлсанг, сотиб юбор, агар подшо бўлиб келган бўлсанг – бизга бахт ато эт!» (127-бет).

Ислом Каримов ўзи айтиб берган шу ривоят ибратига, мана чорак аср бўлибдики, амал қилиб келади. Халққа бахт ато этмоқ нияти билан яшайди.

Халқнинг бахтини ўйлаган раҳнамо ҳамиша келажак, истиқбол ҳақида қайғуради. Чунки бугунги, кечаги ишлар келгусидаги фаровонлик, бахту саодат учун пойдевор бўлмоғи, инсон ҳамиша эртаси, келажигини ўйлаб яшамоғи, интиломоғи керак. Шу маънода, «Ўзбекистон мустақилликка эришиши остонасида» китобидаги ана ўша Амир Темур ҳақидаги ривоят келтирилган халқ депутатлари ва жамоатчилик вакиллари иштирокидаги 1990 йил 24 февралда бўлиб ўтган Кенгашдаги нутқда Юртбошимиз Республика-мизнинг истиқболи масалаларига, хусусан, ёшлар тарбиясига, зиёлиларга муносабат масалаларига махсус тўхталиб, шундай муҳим фикрни билдиради: «Қайси раҳбар, қайси амалдор ўз обрўсини тўқмоқчи бўлса, у зиёлилар билан орасини бузади. Тарихда ҳам, ҳозирги кунларда ҳам бунга мисол кўп. Катта-кичик барча амалдорлар кўзларини каттароқ очиб, зиёли зотиға эътибор билан қарашни ўзига шараф деб билмоғи керак.

Ҳаммага аён: баъзан бир оғиз ширин сўз, қўллаб-қувватлаш ижодкорни жуда катта ишларга амалдорлиги мумкин».

Мўйсафид тарих не-не шоҳу ҳукмдорларни кўрмади. Фақат «элим, юртим деб яшаган» раҳнамоларига барча «қўрқув деворларини емириб», (355-бет). Ватанга ҳуррият ва фаровонлик келтирган, аждодларини улуглаб, авлодларни нурили истиқбол сари бошлаган. Бу йўлларда қатъият ва сабот, ирода ва интилиш маърифат билан қўшилиб, элни нурафшон манзилларга етказган. Бу тарихнинг ҳамиша ёдда тутмоқ зарур бўлган сабоғи, ибратидир.

Сўхрат РИЗАЕВ.

9 февраль – Алишер Навоий таваллуд топган кун

Туркий сўзни наволи қилган Навоий

Миллатимизнинг буюк фарзанди, дунё адабиётига улкан ва беқиёс ҳисса қўшган мутафаккир шоир, беназир олим ва давлат арбоби Низомиддин Мир Алишер Навоий таваллудига 574 йил тўлади.

Мустақиллик даврида ҳазрат Навоий меросини ўрганиш ва оммалаштиришга эътибор давлат мақоми даражасига кўтарилди. Бу хайрли ишнинг ташаббускори ва раҳнамоси Президентимиз Ислам Каримовдир. Шу боис мустақилликнинг илк кунларидан унинг бебаҳо бой адабий меросини ўрганиш, номаълумларини қайта тиклашга алоҳида эътибор қаратилди. Юртбошимиз «Улуғлари эъзозланган юрт заволи кўрмагай» номли нутқида: «Инсон қалбининг қувончу қайғусини, эзгулик ва ҳаёт мазмунини Навоийдек теран ифода этган шоир жаҳон адабиёти тарихида камдан-кам топилади», деб катта ҳурмат ва эъзоз билан таъкидлаган. Мустақилликкача бўлган даврда Навоийни ўрганишдаги камчиликлар тўғрисида шоир эзувчиларимиз, адабиётшунос ва тарихчи олимларимиз куюниб бонг урганларини биламиз. Ўзбекистон халқ эзувчиси Тоҳир Малик «Олим бўлиш... қийин» китобида шундай эслайди: «... бир йили республикадаги адабиёт муаллимлари пойтахтга чорланиб, таниқли навоийшунос олимлар иштирокида илмий анжуман ўтказилди. Олимлар дарсликлардан ўрин олмаган ҳазрат Алишер Навоий ҳаёти ва ижодига оид муҳим мавзуларда маърузалар бошлашди. Иккинчи маърузадан сўнг, узоқ йўл босиб келган муаллимлар аста-аста чиқиб кетавердилар».

Айни кунда Навоий ҳаёти ва ижодини ўрганиш, ўргатишга бўлган муносабатни кўриб қувонамиз. Хориж ва мамлакатимиз навоийшунослари тинмасдан изланишлар қилиб, ҳазрат ҳаёти ва ижодига оид янги нодир манбаларни топиб, дунё афкор оммасини даҳо кучи билан ҳайратга солмоқдалар.

Шунингдек, шоирнинг маълум ва янги асарлари тинмай қайта-қайта нашр этилиб турибди. Дейлик, инглиз шарқшуноси Э. Броун: «Навоий туркий назмининг ривожланишига жуда катта таъсир кўрсатди, турк шоирлари унга бутунлай ёки ниҳоятда камситилган эдилар», деб ёзган.

Америкалик Томас Лентс ва Гленн Лоуврининг таърифи қуйидагича: «XXV асрнинг охирида теурийлар салтанатининг маданий ҳаётига жуда муҳим таъсир ўтказган инсон Мир Алишер Навоий бўлиб, у янги сиёсий ва иқтисодий шароитни яратишда ғоят катта ёрдам берди. Султон Хусайннинг кўчалдоши ва яқин дўсти Мир Алишер муҳтожларга хайру эҳсон қилувчиларнинг машҳури, шоир ва олим эди». Озарбайжон шо-

ири Самад Вурғун: «Мен Навоийни дарёга қиёсладим ва дедимки, бизнинг айрим олимларимиз унинг соҳилларида тахта қайиқларда сузишни хоҳлайдилар. Менинг ўйлашимча, бу муаззам дарёга замонавий илм ва маданият асосида ясалган бир кема билан кириш лозимдир», дея қайд этганди.

Шоир назмидан янги маъно ва шаклларни кашф қилган ватандошимиз, филология фанлари доктори Иброҳим Ҳаққул: «Шоҳбайт – шакл ва мазмун жиҳатидан шеърдаги байтларнинг энг зўри, энг таъсирлиси. Шарқнинг доно санъаткорлари шеърятда шоҳбайтлар дурдай тўкилиб, олмосдай товланиб туради. Ундаги маъно ва мазмунни бундайроқ шоир бутун бошли китобида ҳам акс эттиролмайдди. Айтайлик, мукамал бир байт гўё уни (шоирни) шоҳлик – султонлик мақомига кўтаради. Навоийнинг аксарият ғазалларида, шу жумладан, шоҳбайтларида замон ва аҳли замон, давр ва даврон эли, дунё ва дунё аҳли, олам ва олам вакиллари тўғрисида кескин танқидий гаплар ифода қилинган. Устод Мақсуд Шайхзода Навоийни ғазал мулкининг султони, дея таърифлаган эди. Шоир ғазалларида шоҳбайтларнинг кўплигига асосий бир сабаб Навоийнинг чиндан ҳам ғазал мулкининг султони эканлигидир. Уларни ўқиганда сўздан-сўз учқурроқ, маънидан-маъни ёлқинроқ, оҳангдан-оҳанг маҳобатли, тасвирдан-тасвир рангдор ва жозибали бўлишига тўла ишонч туғилади», деб ёзган. Олим Навоийнинг шундай байтларини тўлаб, насрий баён ёзиб, «Шоҳбайтлар» номи билан чоп эттирган.

Навоий ҳам назм, ҳам насрда тенгсиз маънолар жамланган дурдона сатрлар битган. «Маҳбуб ул-қулуб»да

инсоний ҳиссиётнинг тасвирини лутфий буюқларда шундай чиза олганки, бу сермаъно ва жозибатор тасвирий ифода ҳамма замонларда ҳам ўқувчини ҳайрат домига тортаверади: «Ишқ – порлоқ юлдузидир, башарият кўзининг нуру зиёси шундан; ишқ – товланиб турувчи гавҳардир – инсоният тожининг зийнати ва баҳоси шундан. Ишқ – толе қуёшидир, қайғули диллар тиканзори ундан гулшан; ишқ – балқиб турган тўлини ойдир, қоронғи кўнгиллар кечаси ундан равшан. Ишқ – кенг денгиздир, ҳар тўлқини юз ақлу хуш кемасини фарқ қилади, у баланд тоғдир, ҳар чўққисининг ўткир қирраси минг зуҳд-тақво эгасининг бошини учиради. Ишқ – куйдиргувчи шуъладир, кўпгина жон ва кўнгилларни хашакдек ёқади; алангали чакмоқдир, кўпгина жону дилларни ёлқини билан кул қилади. Ишқ – аждаҳодидир, оламни домига тортмоқ унинг тилаги, у қаҳрли подшоҳдир, олам аҳлини ёппасига қирмоқ унинг мақсади; у ҳар қанча қон тўққани билан зериқмайди, у қанча одамни қон қилса ҳам қоникмайди. Ишқ – яшиндир, ақлу дин хирмонини куйдиради, у бўрондир, куйганларнинг қулини кўкка совуради».

Алишер Навоий фақат ўзи ижод қилмай, кўплаб шоирларнинг камолга етишида устозлик, бошқа истеъдод соҳибларига ҳам кўмаклашиб, ҳомийлик қилганини тарихнавислар ёзиб қолдирганлар. Шундайлардан Хондамир номи билан шуҳрат топган Фиёсиддин ибн Хумомуддин ибн хожа Жалолиддин ибн хожа Бурҳонуддин (880 (1475)-941 (1534) Алишер Навоийнинг замондоши, ёшлигидан то Навоий вафотигача унинг кутубхонасида хизмат қилган ва унинг топиригига биноан Шарқ халқ-

лари тарихига оид асарлар ёзиб қолдирган.

Масалан, «Маъосир ул-мулук» («Ҳамаср подшоҳларининг тарихи»)ни Навоийнинг илтимосига кўра ва унга миннатдорлик изҳори ўрнида 904 (1498-1499) йилда ёзган, унда Хусайн Бойқаро ва Алишер Навоийга замондош бўлган ҳукмдорлар, олимлар ва донишмандлар тавсифланган, «Хулосат ул-ахбор фи баён ул-аҳвол ул-аҳёр» («Хайрли кишилар аҳволини баён этиш борасида ҳабарлар хулосаси»)ни 904-905 (1499-1500) йилларда ёзиб, Алишер Навоийга бағишлаган. Унда Хусайн Бойқаро ва Алишер Навоий замонида Ҳирот, унинг атрофида олиб борилган улкан қурилишлар, шунингдек, ўша замонда ўтган шоирлар, олимлар, шифокорлар, санъаткорлар таърифланган. «Мақорим ул-ахлоқ» («Олижаноб хулқлар») асарини Алишер Навоийга миннатдорлик ўрнида ёзган, аммо буюк шоир дунёдан ўтгани боис, унга китобини тақдим эта олмаган. Унда олим Навоийнинг юксак инсоний фазилатлари, олижаноб ахлоқи, асарлари, унинг ташаббуси билан бунёд этилган иншоотлар, унга замондош бўлган шоир олим, фозил кишилар, шунингдек, Хуросоннинг ўша даврдаги ижтимоий-сиёсий аҳволи, Навоий ва Хусайн Бойқаро ўртасидаги муносабатларни баён этган. «Дастур ал-вузаро» («Вазирлар учун қўлланма») ҳам буюк Навоийнинг таклифи ва илтимосига кўра ёзилган. Навоийнинг ҳомийлигида Мирхонд, Восифий ва бошқа тарихнавислар камолот соҳасига кўтарилиб, ўзларидан нодир, тақдорланмас тарихий манбалар қолдирган.

Ҳазрат Навоий босиб ўтган ҳаёт йўли, авлодларига қолдирган беш дostonдан ибo-

рат «Ҳамса», туркий тилдаги уч девон: «Бадоеъ ул-бидоя», «Наводир ун-ниҳоя», «Хазоийн ул-маоний»; «Лисон утайр» достони, форсийда ёзилган «Девони Фоний»; «Тарихи мулуки Аҷам» тарихий асари, «Ҳолоти Сайир Ҳасан Ардашер», «Ҳолоти Паҳлавон Маҳмуд» тазкиралари, «Мезон ул-авзон», «Насойим ул-муҳаббат», «Муҳокамат ул-луғатайн», «Маҳбуб ул-қулуб» каби кўплаб дурдона асарлари ҳар бир ўзбек, шунингдек, туркий халқлар учун энг бемисл хазина, азиз ва мўътабардир.

Жорий йил халқимизга хос қадриятлар, эзгу фазилатларга содиқлик рамзи сифатида «Кексаларни эъзозлаш йили» деб номланди. Қадимдан ёши улуғларни ҳурмат қилиш, эъзозлаш миллий ўзлимиз тимсолига айланган. Бу инсоний туйғу тавсифи ҳазрат асарларида донишмандона маъноларда баён этилган. Навоий дейди:

Қоридим исён аро, эмди пушаймонлиғ не суд, Кошки қилсам эди тақво йигитлик чоғида.

(Исён ичида қаридим, энди пушаймонлик бефойда. Кошки йигитлик чоғида тақво қилсам эди).

Йигитлигингда қариларга қилмадинг хидмат, Қарилигингда йигитларга бермагил заҳмат.

(Йигитлигингда қарилар хизматини қилмадинг, кексайганингда энди йигитларга заҳмат бермагил).

Тенгридин кўрқмай улким, қарибон бода ичар, Яхшироқдур бу мусулмонлигин тарсолик.

(Кимки қариганида Тангридан кўрқмай бода ичар, бундай мусулмонликдан тарсолик (динсизлик) афзалдир).

Кимки бир кўнгли бузугнинг хотирин шод айлағай, Онча борким, Каъба вайрон бўлса, обод айлағай.

(Кимки бир кўнгли бузилганининг хотирин шод қилса, Каъба вайрон бўлса, уни обод айлаш билан тенгдир).

Президентимиз Ислам Каримов «Юксак маънавият – енгилмас куч» асарида ҳазрат Навоийни: «Агар бу улуғ зотни авлиё десак, у авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак, мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак, шоирларнинг султони», деб эътироф этган. Дарҳақиқат, тилимиз навоси, жозибасини оламга ёйган, нуфузини кўқларга кўтарган улуғ Навоий миллатимиз фаҳри, қолдирган асарлари эса халқимизнинг беназир хазинасидир.

Моҳира РАҲМОНОВА,
филология фанлари номзоди.

ЗАРОФАТ

Бир кун Алишер Навоий билан Хусайн Бойқаро ўртасида нозик сўхбат бўлиб ўтди. Навоий Бойқаронинг қулоғига сирли бир сўзни шивирлаб:

– Сиз бу сўзларни тезда унутинг, – деди.

Султон Хусайн шу лаҳзада жавоб қилди:

– Қайси сўзларни?

ШАФҚАТ

Хусайн Бойқаро Марвада қишлаб қолганида Алишер Навоий ҳам у билан бирга эди. Бир гуррак унинг чодирига кириб-чиқиб юрди, ҳеч ким унга тегинмагани учун у ерга уя ясаб, тухум ҳам қўйди.

Султон Ҳиротга қайтишга фармон берганида гуррак унинг тухумини очмаган эди. Шафқат-муруват қони бўлган Амир қушга озор беришни хоҳламай:

– Гуррак тухумини очиб, болаларини учирма қилмагунча чодир шу ерда қолдирилсин, – деб буюрди. Ҳатто унинг муҳофазаси учун киши қолдирди.

КАМТАРЛИК ДАРАЖАСИ

Хусайн Бойқаро Алишер Навоийни муҳрдорлик мансабига тайинлаганида эгаллаб турган лавозимига кўра, у энг юқорига муҳр босишга ҳақли эди. Лекин у биридан юқорига муҳр босишни талашадиган амир-амалдорларга қарши ўлароқ, энг қуйига ўз муҳрини босар эдики, ундан пастга ҳеч ким муҳр босолмасди.

Ҳамма унинг камтарлигига қойил қоларди.

«Шарқ хикмат ва ривоятлари» китобидан олинди.

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТ ВА

ҲАМЖИҲАТЛИКДА ҲИКМАТ КЎП

Зарафшон шаҳрида тинчлик-осойишталикни сақлаш, жиноятчиликка қарши курашиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда профилактика инспекторлари, маҳалла фаоллари ва жамоат ташкилотлари вакилларининг ўзаро ҳамкорлиги ўз самарасини бермоқда. Бунга шаҳардаги Ёшлик маҳалласи мисолида яққол амин бўлиш мумкин.

– Маҳалламизда етти ярим мингдан ортиқ аҳоли яшайди, – дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ҳусниддин Эрнапасов. – Бу ердаги ҳеч бир тадбир профилактика инспектори, катта лейтенант Собиржон Боймуротовсиз ўтмайди. У билан кунлик режаларни муҳокама қиламиз. Муаммоларни ҳал этиш йўллари маслаҳатлашамиз. Кам таъминланган оилаларга баҳоли қудрат ёрдам

кўрсатамиз. Ҳамкорлигимиз бесамар кетаётгани йўқ. Масалан, ўтган йили ҳудудимизда жиноят содир этилмади.

Ҳақиқатан ҳам, катта лейтенант С. Боймуротов фаоллар билан бамаслаҳат иш юритишга одатланган. «Маҳалла» посбони жамоат тузилмаси раҳбари Қутбиддин Аҳамиятов эса унга яқин кўмакчи. Ҳудуд аҳолисининг кўпчилиги ишчи, табиийки, улар кундузи уйида бўлиш-

майди. Ана шундай пайтда ўғриларнинг куни «туғади». Бироқ маҳалладаги ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик, қолаверса, аҳиллик бунга йўл қўймапти.

Профилактика инспектори маҳаллада ҳар ойнинг якуни бўйича йиғилиш ўтказади. Унда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг ҳолати таҳлил қилинади. Йўл қўйилган камчиликлар бўйича қўшимча режа тузилиб, чора-тадбирлар белгиланади. Шунга кўра, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати шаҳар бўлими ҳамкорлигида «Сиз қонунни биласизми?», «Намунали хонадон», «Қасбим – фахрим», «Биз – мустақил юрт фар-

зандларимиз», «Одам савдоси – оғир жиноят», «Гиёҳвандлик – аср вабоси» мавзуларида учрашувлар, танловлар ташкил этилмоқда.

Оила тинч бўлса, юрт тинч бўлади. Оилада содир бўлган келишмовчилик, ҳатто кичкинагина жанжал, кўнгилхиралик жамият осойишталигига раҳна солиши мумкин. Шу боис катта лейтенант С. Боймуротов кўпни кўрган отахонлар, кайвони онахонлар ҳамда маҳалла фуқаролар йиғини қошидаги яраштириш комиссияси аъзолари билан бирга дарҳол оилавий жанжалларга, кўни-кўшнлар ўртасидаги можароларга барҳам бериш тадориғини кўради.

Хулоса қилиб айтганда, «Ёшлик» маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари ва профилактика инспекторининг осойишталик йўлида қилаётган саъй-ҳаракатидан аҳоли мамнун. Зеро, маҳалла тинч-осойишта бўлиб, фуқаролар хотиржам яша-сагина, юртимиз янада раванқ топаверади.

Мирзокул АҲАДОВ.
Навоий вилояти.

Суратда: катта лейтенант Собиржон Боймуротов ва «Ёшлик» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ҳусниддин Эрнапасов келгуси ишлар режасини муҳокама қилишяпти.

Муаллиф олган сурат.

МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ЭТИБ...

Наманган шаҳридаги «Чорсу» дехқон бозори ҳудудида ППХ батальони 4-отряд командири, лейтенант Жасур Хусаинов бошчилигида хизмат олиб бораётган сафдорлар Фарҳод Мўйдинов, Маъмуржон Ғаффоров ва Ҳожиакбар Маткаримов 25 ёшлар чамасидаги йигитнинг ўзини гайритабиий тутиб, одамлар орасига кириб кетаётганини назардан қочиришмади. Командир дарҳол ходимларга топшириқ бериб, ўзи сездирмай йигитнинг ортидан тушди. Одамлар сал сийрақроқ жойда қаршисидан келаётган ички ишлар ходимини кўрган йигит атрофга аланглади-ю, қочишга жой тополмади. Чунки, тўрт ходим уни ҳар томондан қуршовга олганди. Уларнинг шубҳаси ўринли экан, кўлга олинган шахс Янгиқўрғон тумани «Шарқ юлдузи» кишлук фуқаролар йиғинида яшаган, муқаддам судланган, яна жиноят содир этиб, тергов идораларидан яшириниб юрган М. Маъсудхон эди.

– Вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ ППХ батальони шахсий таркиби энг улуғ неъмат бўлган тинчлик ва осойишталикни кўз қорачиғидек асраш, фуқароларнинг осуда турмушини таъминлаш йўлида фидокорона хизмат олиб боришмоқда, – дейди Наманган вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ ППХ батальони командири, майор Мамасоли Раҳмонов. – Уларнинг зиммасига Наманган шаҳри ва атрофида ижтимоий-сиёсий вазият барқарорлигини таъминлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, аҳоли гавжум жойлар, кўча ва хиёбонлар ҳамда маданият

масканларида, шунингдек вилоят ҳудудида ўтадиган байрамлар, оммавий тадбирлар ҳамда спорт ўйинлари давомида намунали жамоат тартибини сақлашдек масъулиятли вазифа юкланган.

Ўтган йил давомида вилоят ҳудудида ўтказилган барча оммавий тадбирларда намунали жамоат тартиби сақланиб, фуқаролар хавфсизлиги таъминланди. Содир бўлган жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг кунлик таҳлили асосида ҳудудларда пиёда, отлик ва автопатруль нарядлари хизмати ташкил этилаётгани, бошқа соҳавий хизматлар билан мустаҳкам ҳам-

корлик йўлга қўйилгани катта самара бермоқда. Хусусан, ўтган йил давомида шахсий таркиб томонидан 96 та жиноят «иссиқ изида» фош этилди. Жиноят содир этиб, тергов идораларидан яшириниб юрган ўн нафар қидирувдаги ва уч нафар бедарак йўқолган шахс ушланиб, шаҳар ИИБга топширилди.

Ходимлар томонидан ҳуқуқбузарлик содир этган фуқаролар аниқланиб, маъмурий чора кўришлик учун ҳудудий профилактика ва йўл-патруль хизмати инспекторларига топширилди. Шунингдек, яшаш ва иш жойи бўлмаган шахслар реабилитация марказларига, спиртли ичимлик ичиб, маст ҳолда юрганлар вилоят наркология диспансерига келтирилди...

Батальон 2-отряд командири ўринбосари, капитан И. Тожибоев, сафдорлар А. Бойбоев ва Б. Қамариддинов «Қамолот» ёшлар боғида хизмат ўташаётганди. Шу атрофда бемақсад юрган 30 ёшлар чамасидаги аёл уларда шубҳа уйғотди. Унинг шахси аниқланганда вилоят шошилини тез тиббий ёрдам шифохонасидан чиқиб кетиб, уйига бормаган ва бедарак йўқолган чортоқлик А. Хумайра бўлиб чиқди. Аёл Наманган шаҳар ИИБга топширилди.

Наманган шаҳрида хизмат ўтаётган батальон ходимлари, сафдорлар Ж. Бозорбоев, Ж. Акбаров, Р. Адашев ва А. Исмоилов яна бир шубҳали шахсни кўлга олишди. У тўрақўрғонлик, муқаддам судланган А. Камрон бўлиб, аниқланишича, у шу ерда новвойчилик қилиб келар, ҳамкасби А. Раим билан ўзаро жанжаллашиб, унинг бўйин соҳасига ошпичок билан жароҳат етказган экан. А. Раим олган жароҳати оқибатида шифохонада ҳаётдан кўз юмган. Ходимларнинг хушёрлиги туфайли қотил яширинишга улгурмай кўлга олинди.

Батальон шахсий таркиби билан бошқа соҳавий хизматлар, айниқса профилактика инспекторлари ва маҳалла фаоллари ўртасида мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатилгани катта самара бермоқда. Улар билан биргаликда ички ишлар идораларининг профилактик ҳисобига олинган ва маъмурий назорат остидаги ҳамда ов қуролига эга фуқаролар назорат қилинмоқда.

Ўтган йиллар давомида Президентимиз ва ҳукумати-миз томонидан соҳага қаратилган юксак эътибор туфайли патруль-пост хизмати

ҳам такомиллашди. Доимо аҳоли орасида фаолият кўрсатадиган шахсий таркибни она-Ватанга муҳаббат, хизмат бурчига садоқат руҳида тарбиялашга, маънавий-маърифий билимларини, жанговар ва жисмоний тайёргарлигини ошириб боришга алоҳида эътибор қаратилиб, бунинг учун барча шароитлар яратилди. Сўнгги икки йил давомида вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ ППХ батальони ИИБ томонидан 33 та «Нексия», 14 та «УАЗ» русумли автомобиль ва 9 та «ISUZU» русумли автобус ажратилиб, бугунги кунда улардан хизматда фойдаланиб келинмоқда. Шунингдек, вилоят ҳокимлиги ва ички ишлар бошқармасининг ташаббуси ҳамда кўмагида хизмат отлари питомниги замонавий услубда қурилиб, фойдаланишга топширилди. Хизмат итлари питомниги эса капитал таъмирдан чиқарилди. Айни кунларда эса ППХ батальони маъмурий биносида капитал таъмирлаш ва янги қурилган тўрт қаватли бинода сўнгги пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Маматхон ДАМИНШОЕВ.
Наманган вилояти.

ОСОЙИШТАЛИК ЙЎЛИДА

ХОДИМЛАРНИНГ ҲУШЁРЛИГИ БОИС...

Мирзачўл тумани ИИБ ҳузурдаги кўриқлаш бўлинмаси томонидан ўтган йили ҳудудда жиноятчиликнинг олдини олиш, содир этилган жиноятларни фош этиш, энг муҳими, халқ ҳўжалик объектларини ишончли кўриқлаш борасида қатор ишлар амалга оширилди.

Бўлинма ходимлари томонидан турли идора-корхоналар ва фуқаролар хонадони ишончли кўриқланмоқда. Объектлар хавфсизлигини таъминлаш, содир этилиши мумкин бўлган фавқулодда ҳодисаларнинг олдини олиш ҳамда шахсий таркибнинг касбий маҳорати, жисмоний тайёргарлиги ва жанговар шайлигини ошириш мақсадида ўтган йили 28 марта амалий-ўқув машғуллари ўтказилди.

Туман ҳудудида майда ташмачилик ҳолатларининг олдини олиш ва аниқлаш мақсадида ҳар куни кўриқдаги масканларда бўлинма масъул ходимлари ҳамда туман ИИБ соҳавий хизмат вакиллари ҳамкорлигида доимий равишда рейдлар ташкил этилмоқда.

Ходимларимиз туман ҳудудида ўтказилаётган турли тадбирларда ҳам фаол иштирок этиб келишмоқда, — дейди Мирзачўл тумани ИИБ ҳузурдаги кўриқлаш бўлинмаси бошлиғи, катта лейтенант Отабек Яхшилик. — Жамоат тартибини сақлаш ҳамда фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш борасидаги «Тун», «Орият», «Спитамен», «Кидирув», «Тозалаш – Антитеррор» ва бошқа

профилактик тадбирларда ходимлар жиноятчиликнинг олдини олиш, унга қарши курашиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфатларини ҳимоя қилиш каби масъулиятли вазифаларни бажаришда фаоллик кўрсатишмоқда. Жумладан, бўлинма взвод командири, сержант К. Шодмонқулов «Арсенал» махсус профилактик тадбири давомида фуқаролар ўртасида ўтказган суҳбат ва тушунтиришидан кейин ҳудуддаги «Тошкент» қишлоқ фуқаролар йиғинида яшовчи Ю. Курбонбой туман ИИБга ариза билан мурожаат қилган. Фуқаро эски оғилхонасини бузаётган вақтида бир дона ов қуроли топиб олганини ва уни ўз хоҳиши билан топширишини маълум қилган.

Туман ҳудудида осойишталикни таъминлаш, содир этилган жиноятларни тезкорлик билан фош этиш мақсадида профилактика хизмати ходимлари билан ҳамкорликда ҳудудда жойлашган савдо дўконлари, пайнет шохбчалари эгалари, кўп қаватли уйларда яшовчи фуқаролар билан кўриқлаш хизматининг афзалликлари хусусида доимий тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда. Шу боис юридик ва жисмоний шахслар томонидан хизматга бўлган ишонч ортиб, ўтган йилда олти объект ва бешта хонадон янгитдан кўриққа олинди.

Садриддин ШАМСИДИНОВ.
Жиззах вилояти.

Кўшработ туманининг ҳудуди тоғлар, қиру адирлардан иборат. Аҳоли асосан чорвачилик билан шуғулланади. Табиийки, фуқаролар томонидан, айниқса, кейинги йилларда кўплаб турар жойлар қуриляпти. Ушбу иншоотларни қуришда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинмаётгани эса «тилсиз ёв» билан боғлиқ турли кўнгилсиз ҳодисаларнинг келиб чиқишига сабаб бўлмоқда.

ФУҚАРОЛАР ЭЪТИБОРИ ОРТМОҚДА

Ёнғинлар келиб чиқишига йўл қўймаслик мақсадида туман ИИБ ЁХГ ходимлари аҳоли хонадонларида бўлиб, тушунтириш-тарғибот ишларини олиб боришяпти. Бунда нафақат уй-жой, балки ошхона, бостирма, молхоналарни қуришда ёнғин хавфсизлиги талабларига амал қилмаслик оғир оқибатларга олиб келиши аниқ мисоллар орқали аҳолига тушунтириляпти. Натижада муайян ютуқларга эришилмоқда. Масалан, сир эмас, қишлоқ жойларидаги кўпчилик хонадонларда икки қаватли молхона қуриш одат тусига кирган. Пасти моллар учун оғилхона, тепасига хашак жамғариб қўйилади. Бу қоидага зид, албатта. Кузги-қишқи текширув давомида биз ана шундай ҳолатларга йўл қўйилмаслиги учун фуқароларимиздан сомон, хашакларни очик майдонга бостириб қўйилса хавфсиз бўлишини тушунтирдик ва бунга эришдик.

Ўтказилган профилактик ишлар туфайли ўтган йили туманда ёнғинлар сони аввалги йиллардагига нисбатан анча камайди. Ёнғ муҳими, ёнғинларда фуқароларнинг жароҳат олиши ёки ҳаётдан кўз юмиш ҳолатлари қайд этилмади. Лекин бу бизнинг хотиржам бўлишимизга асос бўла олмайди. Шу сабабли айни пайтда профилактик ишларни янада кучайтирганмиз. Биринчи навбатда мактаб ва коллеж ўқувчилари билан ёнғин хавфсизлиги қоидалари бўйича суҳбатлар ўтказаяпмиз. Чунки ўтган йили содир бўлган

ёнғинларнинг бир қисми болаларнинг газ ва электр асбобларини ўзбошимчалик билан ишлатиши оқибатида келиб чиққан. Маҳалларда ўтказилаётган учрашувларга туман газ ва электр тармоқлари идораларининг мутахассислари ҳам жалб этилиб, улар иситиш асбоб-ускуналаридан фойдаланиш борасида тушунтириш олиб боришмоқда.

Фаолият самарадорлигини таъминлашда амалий машқлар катта аҳамият касб этади. Яқинда ана шундай амалий машғуллардан бири туман марказий шифохонасида ўтказилди. Унда шифохонанинг барча ходимлари шартли равишда содир бўлган ёнғинни бартараф этишда фаол қатнашди. Жорий йилда амалий машғулларни таълим муассасаларида ҳам ўтказиш режалаштирилган. Бундан кўзланган асосий мақсад ўқувчи-ёшларда ёнғин вақтида таҳликага тушмасдан ёнғин ўчирувчилар етиб келгунча офатни бартараф этиш учун зарур чораларни кўриш кўникмасини шакллантиришдан иборатдир.

Хуллас, профилактик ишлар ва амалий машқларнинг мунтазам олиб борилаётгани фуқароларимизда ёнғин хавфсизлигини таъминлашга бўлган масъулиятни оширмоқда. Бу фаолиятимизда келгусида қўлга киритилажак ютуқлар учун асосий омил бўлиши, шубҳасиз.

Азизбек РЎЗИЕВ,
сержант.
Самарқанд вилояти.

«101» ХАБАР ҚИЛАДИ

Ўтган ҳафта мобайнида республикамиз ҳудудида 258 та ёнғин қайд этилди. Турли сабабларга кўра содир бўлган ёнғинларда тўрт нафар фуқаро тан жароҳати олиб, тўрт киши ҳаётдан кўз юмди. Таъкидлаш жоизки, 1 млрд. 273 млн. сўмлик қурилиш материаллари ва 1 млрд. 97 млн. сўмлик моддий бойликлар ёниб кетишдан сақлаб қолинди.

Тошкент вилояти Янгийўл туманида яшовчи фуқаро Ш. Хусанбоеваннинг хонадонидо ёш болаларнинг шўхлиги оқибатида ёнғин содир бўлиб, натижада унинг томи, шифт қисми ва жиҳозлари ёниб зарарланган.

Жиззах вилояти Зомин туманида яшайдиган Ж. Ҳамроев хонадонидоги электр чироғини ёққан вақтида хонага тўпланган газ ва ҳаво аралашмасининг чақнаши содир бўлиб, ёнғин юз берган. Натижада унинг томи, шифт қисми ва уй жиҳозлари ёниб зарарланган. Уй эгасининг онаси ва тўққиз ёшли қизи куйиш тан жароҳати олган ҳолда шифохонага ётқизилган.

Тошкент вилояти Оҳангарон туманида яшаган М. Эргашевнинг уйида содир бўлган ёнғин оқибатида унинг 80 кв. метр томи, шифт

ти ва уй жиҳозлари ёниб зарарланган. Ёнғинни ўчириш вақтида хонадон соҳибининг тутундан димиққан ҳолдаги жасади топилган. М. Эргашев уйкуга кетганида қўлидаги ўчирилмаган сигарет чўғи тўшакка тушиб, ёнғин келтириб чиқаргани аниқланди.

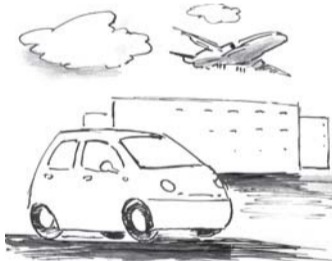
Азиз ҳамюртлар! Об-ҳавонинг совиб кетиши натижасида газ ҳамда электр иситиш мосламаларидан фойдаланишга бўлган эҳтиёж ортиб бориши табиий ҳол. Бундай пайтларда фуқаролардан янада эҳтиёткор бўлиш талаб этилади. Кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида газ ва электр ускуналаридан ҳамда иситиш мосламаларидан фойдаланишда ёнғин хавфсизлиги талабларига риоя қилишни асло унутмаслик лозим.

Жалолиддин ҲАКИМОВ,
майор.

ИИБ Матбуот хизмати хабарлари

ЗЎРАВОН ЙЎЛОВЧИЛАР

Чилонзорлик Ю. Собит «Матиз» автомашинасида кетаётганида икки номаълум шахс йўловчи сифатида ўтиради. Машина Тошкент халқаро аэропорти олдиға етиб келганида улар ҳайдовчини кўрқитиб, «Samsung» русумли уяли телефонини тортиб олишади. Зўравонлар машинадан тушиб қочаётганида мазкур ҳудудда хизмат ўтаётган ички ишлар идоралари ходимлари томонидан қўлга олинди. Эгри ниятли йўловчилар Фаргона вилоятилик Ф. Жавоҳир ва Ф. Акмал экан.

КЎШНИСИНИ ТУНАДИ

Ҳазорасп туманида яшовчи фуқаро С. Бекжон туман ИИБга ариза билан мурожаат этиб, номаълум кимса кундузи унинг хонадонига дераза ойналарини синдириб кирганини ва ўн миллион сўмдан зиёд пулни ўғрилаб кетганини маълум қилади. Кўрилган чора-тадбирлар натижасида ўғриликни жабрланувчининг кўшниси С. Феруза содир этганлиги аниқланди. Айни пайтда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

ОТАСИГА ПИЧОҚ ЎҚТАЛДИ

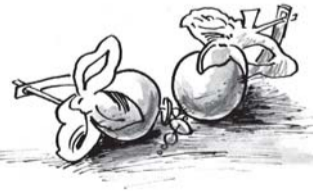
ИИБга берилган хабар бўйича К. Анатолийнинг хонадонига келган ички ишлар идоралари ходимлари унинг оғир аҳволда ётгани устидан чиқишди.

Жабрланувчи аёвсиз калтакланибгина қолмай, танасига пичоқ билан ҳам жароҳат етказилганди. Ёнғ ачинарлиси, бу ишни унинг қизи К. Вероника спиртли ичимлик ичиб олиб содир этгани аён бўлди. Анатолий тезда шифохонага ётқизилиб, тиббий ёрдам кўрсатилди. Инсонийликни йўқотган, ўз падарига тиг кўтарган ноқобил фарзанд энди қилмиши учун қонун олдида жавоб беришга мажбур.

АЁЛГА КУЧИ ЕТДИ

Юқори Чирчиқ туманида яшовчи А. Гулчехра Чирчиқ шаҳрига ўз юмушлари билан борганди. Кутилмаганда унинг олдида номаълум кимса пайдо бўлиб, қулоғига чанг солиди ва аёлнинг зирагини юлиб олиб, тезда воқеа жойидан яширинади. Бундан хабар топган ички ишлар идоралари ходимлари талончини қўлга олиш чораларини кўришди. Кўп ўтмай ушбу жиноятни чирчиқлик М. Талаб содир этгани аниқланди. Ҳозир талончига нисбатан тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шерали АНВАРОВ,
майор.

Мутахассис фикри

Қонунчилик тарғиботини такомиллаштириш йўлига

Истиқлол йилларида Ўзбекистонда қонун устуворлигига эришиш борасида кенг қўлланма ишлар амалга оширилди. Хусусан, ҳуқуқни қўллаш фаолиятида қонунийликни таъминлаш, суд-ҳуқуқ тизимини инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг ишончли механизмига айлантиришга жиддий эътибор қаратилмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 24 июлдаги «Қонунчилик ижросини таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони давлат органлари фаолиятида суиистеъмолликлар ва бошқа қонун бузилишларнинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этишга қаратилган қонунчиликка риоя қилишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштиришга ҳамда ҳуқуқни қўллашнинг бир хилдаги амалиётини шакллантириш бўйича суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш учун ҳуқуқий асос бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан 2014 йилнинг июль ойида тасдиқланган «Қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ижрочилар ва аҳолига етказиш бўйича суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлардаги тартиб ва амалиётни такомиллаштириш юзасидан чора-тадбирлар дастури» ва ушбу дастур ижросини таъминлаш мақсадида Ички ишлар вазирлиги томонидан бир нечта бошқарув қарорларининг қабул қилинганлиги ҳамда иш режалари тасдиқланганлиги мазкур йўналишда амалга оширилаётган ишларнинг нечоғлик долзарб аҳамиятга эга эканлигидан далolat беради.

Ички ишлар органларида олиб борилаётган қонунчилик тарғиботи ишларини ҳозирги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда янада такомиллаштириш мақсадида ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси таркибиде қонунчилик тарғиботи бўлими, вилоят ИИБ ва унга тенглашти-

рилган ички ишлар идоралари таркибиде эса қонунчилик тарғиботи гуруҳлари ташкил этилди. Вазирликнинг «Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги 2014 йил 8 августдаги буйруғи билан туман-шаҳар-тармоқ ички ишлар идораларида қонунчилик тарғиботини амалга ошириш вазифаси ички ишлар идоралари бошлиқларининг тергов бўйича ўринбосарлари, бўлим, бўлинма, гуруҳ раҳбарлари зиммасига юклатилди.

Бундан ташқари, ички ишлар органларида қонунчилик тарғиботи юзасидан амалга оширилаётган ишларни тизимли равишда давом эттириш, мазкур йўналишда амалга оширилаётган ишлар самарадорлигини ошириш ва қатъий назорат қилиб бориш мақсадида 2014 йил 17 сентябрда «Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар органларида қонунчилик тарғиботини таъминлаш бўйича ишчи гуруҳини тузиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг фармойиши қабул қилинди. Ушбу Ишчи гуруҳининг асосий вазифалари сифатида куйидагилар белгиланди:

- Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини ички ишлар органлари ходимларига етказиш бўйича олиб борилаётган ҳуқуқий тарғибот-ташвиқот ишларининг таъсирчанлигини ошириш чора-тадбирларини кўриш;

- ички ишлар идораларида қабул қилинаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг юқори сифатли бўлишини ҳамда қонун ҳужжатларига мувофиқлигини таъминлаш;

- қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, уларга киритилган қўшимча ва ўзгартиришларни ички ишлар органлари ходимлари ва аҳолига зудлик билан етказиш, шунингдек уларнинг қонуний кучга кириши билан қўлланилишини ҳамда назорат ҳолатида бўлишини таъминлаш;

- белгиланган тартибда ички ишлар органларида қонун ҳужжатларининг туркумлаштирилган ҳисобини юритиш, яъни уларни марказлаштирилган тартибда йиғиш, ҳисобга олиш, киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчаларни ўз вақтида қайд этиш ҳамда назорат нусхаларининг олиб борилишини назорат қилиш;

- қонунчилик тарғиботини таъминлаш борасида ички ишлар идоралари томонидан амалга оширилаётган ишларнинг босма ва электрон оммавий ахборот воситаларида мунтазам равишда ёритиб бориш ишларини назоратга олиш;

- қонунчилик тарғиботи учун белгиланган таъминлаш асосида зарур моддий-техник, алоқа воситалари ҳамда мебель жиҳозлари билан таъминлаш чораларини кўриш;

- ички ишлар органларида қонунчилик тарғиботи йўналишида олиб борилаётган ишларни тизимли равишда таҳлил қилиш, аниқланган камчиликларни зудлик билан бартараф этиш, ички имкониятлардан унумли фойдаланиш чора-тадбирларини кўриб бориш;

- қонунчилик тарғиботи бўйича суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ўзаро тажриба алмашиш ишларини ташкил этиш.

ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси билан Тергов бош бошқармаси ҳамкорлигида олиб борилган ўрганиш ва мониторинг натижалари юқорида қайд этиб ўтилган кенг қўлланма комплекс чора-тадбирларнинг амалга ошириб борилаётганига қарамасдан, ички ишлар органларининг қуйи тизимларида, айниқса, туман-шаҳар-тармоқ ички ишлар идораларида мазкур йўналишдаги ишлар етарли даражада ташкил этилмаётганлигини кўрсатмоқда.

Хусусан, қонун ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар назорат нусхаларига ўз вақтида ва белгиланган тартибда киритилмаяпти. Назорат кодексларини юритиш учун масъул ходимлар бириктирилмаган, бириктирилганлари

эса ўз хизмат вазифаларидан етарли даражада хабардор эмас. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг электрон базасини ўрнатиш ва уларни муайян муддат мобайнида янгилаб бориш ишларига етарли даражада ва жиддий эътибор берилмаяпти.

Юқоридаги ўхшаш камчиликларни бартараф этиш мақсадида 2014 йилнинг 28 октябрь кунини қуйи ҳудудий органларга вазирлик раҳбариятининг кўрсатмаси юборилиб, қонунчилик тарғиботи йўналишида амалга оширилаётган ишларни тубдан яхшилаш мақсадида туман-шаҳар-тармоқ ички ишлар идораларининг тергов бўйича ўринбосарлари, бўлим, бўлинма, гуруҳ раҳбарларининг хизмат вазифаларига қонунчилик тарғиботи бўйича тегишли қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди ҳамда тасдиқланди.

Бундан ташқари, ички ишлар органларида олиб борилаётган қонунчилик тарғиботи ишларини янада кучайтириш ва ушбу йўналишда хизмат олиб бораётган ходимларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш мақсадида 2014 йил 15 октябрда вазирликнинг «Ички ишлар органлари ходимлари ўртасида «Энг фаол қонунчилик тарғиботчиси» танловини ўтказиш тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруғи қабул қилиниб, ижро этиш учун вазирлик соҳавий хизматлари ҳамда ҳудудий ички ишлар идораларига юборилди.

Хулоса қилиб айтганда, қонунчилик тарғиботи бўйича ички ишлар органларида амалга оширилаётган ишлардан кўзланган мақсад, энг аввало, қонун ҳужжатларига киритилаётган ўзгартириш ва янгиланган шунга масъул бўлган ходимлар томонидан ижросини дарҳол таъминлаш, қабул қилинаётган идоравий ҳуқуқий ҳужжатларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларига мувофиқлигини назорат қилиш ҳамда шу орқали жамиятда қонун устуворлиги ва қонунийликни мустаҳкамлаш, шахс ҳуқуқи ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга қаратилгандир.

Абдунаби УСМАНОВ,
ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармасининг юридик бюро бошлиғи, подполковник.

Мулоҳаза

Ҳуқуқий маданият ҳосиласи

Жамиятда қонун устуворлиги шу жамият аъзоларининг тенглиги, ҳақ-ҳуқуқда бараварлиги ҳамда уларнинг кундалик турмуши тинч-осойишта ва барқарорлиги мезонидир. Мана шундай асосларни эътиборга олиб, юнон донишманди Цицерон: «Фуқаролари қонунларга қулдай итоат қилиб яшайдиган давлат дунёдаги энг қудратли давлатдир», деган экан. Ҳақиқатан ҳам амалда қонун устуворлигини таъминламасдан туриб, эркин жамият барпо этиб бўлмайди. Ҳўш, амалда қонуннинг чинакам устуворлигини таъминлаш учун нима қилиш зарур?

Ўзбекистон мустақилликка эришгандан буён ўтган давр мобайнида мамлакатимизда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, халқаро мезонлар ва стандартларга мос миллий қонунларимизни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш борасида жуда кўп ишлар амалга оширилди. Чунки ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларида

қонун устуворлигини таъминлашни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Бу иш талаб даражасида амалга оширилмас экан, қонунбузарликларнинг келиб чиқиши табиий. Қонун устуворлигини таъминлаш учун, аввал, барчанинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш муҳим вазифа ҳисобланади.

Бундан ташқари, қабул қилинаётган, меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни кенг халқ оммаси ўртасида тарғиб ва ташвиқ қилиш ишларини янада кучайтириш зарур. Бу борада маълум бир қадамлар қўйилган бўлса-да, ҳали олдинда қилиниши лозим бўлган ишлар талайгина. Шу ўринда ҳақли савол туғилади: хўш, фуқаро қачон эркин бўлади? Қабул қилинаётган барча меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг асосий қоидаларини пухта билган, амалда ўзининг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қила олган фуқаро жамиятда эркин бўлади.

Қонунларни бажариш, уларга итоат қилиш ҳуқуқий маданиятнинг ҳосиласи. Чунки қонунларни ҳаётга жорий этиш уларни қабул қилишдан

кўра мураккаброқ жараёндир. Шунинг учун ҳам халқимизнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Зеро, Юртбошимиз мустақиллик авваламбор ҳуқуқ эканлигини бежиз таъкидламаганлар. Мамлакатимиз ўзининг ҳақиқий, чин маънодаги давлат мустақиллигини кўлга киритган дастлабки кунлардан бери юртимизда ҳуқуқий демократик давлат куриш борасида улкан қадамлар қўйилди.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар зиммасига ғоятда масъулиятли вазифалар юклаганини ушбу тизимда хизмат қилувчи ҳар бир ходим теран ҳис қилмоғи лозим. Улар мамлакатимизда тинч-

лик, осойишталикни сақлаб-гина қолмай, балки аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва онгини юксалтиришдек масалани ўзларининг асосий бурчлари деб билишлари керак. Юксал ҳуқуқий маданиятга эришган ҳар қандай фуқаро ўз эркини, иродасини ҳимоя қила олади ва қадрлай билади.

Модомики, қабул қилинаётган қонунлар инсон эрки, иродасининг ифодаси ва кафолати экан, она диёримизнинг озод фуқаролари Юртбошимиз раҳнамолигида мустақилликнинг равон йўлларида буюк келажак сари дадил қадамлар билан одимлайверади.

Ўлмас МУЗАФФАРОВ,
полковник.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови

ЭНГ ФАОЛЛАР САРАЛАНДИ

Ички ишлар идоралари тизимида анъанага айланган «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови йилдан йилга такомиллашиб бормоқда. Мазкур тадбирга пухта тайёргарлик кўрган ходимлар хизмат самарадорлигини янада ошириб, фуқаролар осойишталигини сақлаш, милиция таянч пунктларини такомиллаштириш йўлидаги амалий саъй-ҳаракатларини намойиш этишяпти. Танловнинг Қашқадарё вилояти босқичи М. Тошмухаммедов номли мусикали драма театрида бўлиб ўтди.

Уни вилоят ҳокими З. Рўзиев очиб, ички ишлар идораларининг таянч бўғини ҳисобланган профилактика хизматининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, соҳа ходимларининг касбий маҳорати, жисмоний ва жанговар тайёргарлигини юксалтириш, қўлга киритилаётган ютуқларни оммалаштириб, тизим вакиллари билан малакасини бойитиш каби масалаларга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Шундан сўнг танлов голиблари эълон қилинди. Унга кўра, Ғузур туманидаги «Мустақиллик» маҳалла фуқаролар йиғинига хизмат кўрсатувчи 47-милиция таянч пункти биринчи ўринга сазовор бўлди. Профилактика инспектори, капитан Бекзод Эргашевга диплом ва компьютер жамланмаси топширилди. Ушбу маҳаллада 390 нафар оила барча қулайликларга эга бўлган янги намунавий уйларда истиқомат қилмоқда. Гузарда спорт тўғрисякли, тикувчилик, зардўзлик, пардалар тикиш, сартарошхона сингари қатор маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фаолият кўрсатяпти. Хотин-қизлар касаначилик, тикувчилик билан шуғулланишдан ташқари, турли хил торт ва пишириқлар тайёрлашни ёшларга ўргатмоқда. Спорт-

нинг футбол, волейбол, шахмат-шашка, миллий кураш, каратэ самбо каби турлари билан шуғулланаётган ёшлар эса нуфузли мусобақаларда қатнашиб, совринли ўринларни қўлга киритишяпти.

Маҳалла фуқаролар йиғини раиси, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, «Маҳалла посбони» жамоат тузилмаси раҳбари ва бошқа фаолларнинг профилактика инспектори билан ҳамжиҳатликда фаолият кўрсатаётгани кўплаб муаммоларга ечим топишда қўл келяпти. Мана шу мустаҳкам ҳамкорлик натижасида ўтган йили кўплаб жиноятларнинг олди олинди.

Кўрик-танлов якунларига кўра, Нишон туманидаги 253-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, лейтенант Исомиддин Холматов) иккинчи ўринни, Чирокчи туманидаги «Жар» қишлоқ фуқаролар йиғинига хизмат кўрсатувчи 160-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, капитан Собир Овляев) учинчи ўринни эгаллади.

Шунингдек, танловда номинациялар бўйича ҳам голиблар аниқланиб, уларга фахрий ёрлик ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Содик РАҲИМОВ.
Қашқадарё вилояти.

КЎҚОНДАГИ ИБРАТЛИ МАСКАН

Кўқондаги Бунёдкор маҳалласи шаҳарнинг обод масканларидан биридир. Бу ерда истиқомат қилаётган турли миллат вакиллари билан иборат уч минг нафарга яқин фуқаролар шаҳарни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш жабҳаларида фаол иштирок этиб келишмоқда. Маҳаллада 54-милиция таянч пункти жойлашган бўлиб, шаҳар ҳокимлиги, ички ишлар бошқармаси ҳамда маҳалла аҳли унинг моддий ва техник шароитларини бугунги кун талабига мос ҳолда ташкил этишдики, ҳозирда мазкур маскан ўзининг кўркемлиги билан ҳудудга файз киритиб турибди. Профилактика инспектори, ВЕҶН ва ҲПГ инспектори, маҳалла фуқаролар йиғини раиси, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, «Маҳалла посбони» жамоатчилиги тузилмаси раҳбари, хотин-қизлар кенгаши, яраштирув комиссияси ва бошқа зарурий тузилмаларнинг битта бинода фаолият кўрсатаётгани фуқаролар учун катта қулайликлар яратмоқда.

Профилактика катта инспектори, майор Нодиржон Мадраҳимов маҳалла фаоллари билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб бораётгани туфайли жиноятчилик йилдан йилга камайиб бормоқда. Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликлар профилактикаси гуруҳи инспектори, капитан Дилшоджон Эргашев, маҳалла фуқаролар йиғини раиси Баҳромжон Мирзажонов, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Замирахон Назарова ва бошқа фаоллар профилактика инспектори билан бирга ИИБ ҳисобида турган шахслар, вояга етмаганлар билан мунтазам равишда профилактик-огоҳлантирув ишлари олиб боришяпти. Бир сўз билан айтганда, 54-милиция таянч пункти фуқароларнинг оғирини енгил қиладиган, муаммоларни ҳал этадиган, қолаверса, уларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириб борадиган масканга айланган. «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг вилоят босқичи якунларига бағишланган анжуманда ана шулар мамнуният билан тилга олинди.

Кўрик-танлов якунига бағишланган тантанали йиғилишда Фарғона вилояти ҳокимининг ўринбосари Қ. Имомов сўзга чиқди ва жумладан шундай деди:

– Бугунги кунда милиция таянч пунктларида профилактика инспекторлари билан бирга қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари ҳудудда ҳуқуқбузарликлар ва жиноятларнинг олдини олиш ҳамда жамоат тартибини сақлаш борасида ҳамкорликда тинимсиз меҳнат қилмоқда. Милиция таянч пунктлари инфратузилмаларининг самарали фаолият кўрсатаётгани натижасида вилоятда жиноят ва ҳуқуқбузарликлар сони камайиб, тинчлик ва осойишталик таъминланмоқда.

Кўқон шаҳар «Бунёдкор» маҳалла фуқаролар йиғинидаги 54-милиция таянч пункти вилоят босқичида биринчи ўринни эгаллаб, кўрик-танловнинг республика босқичига йўлланмани қўлга киритди. Учкўприк тумани «Наврўз» қишлоқ фуқаролар йиғинидаги 239-сонли милиция таянч пунктига иккинчи, Сўх тумани «Ровон» шаҳарча фуқаролар йиғинидаги 421-милиция таянч пунктига учинчи ўрин берилди.

Кўқон шаҳар ИИБ ҲООБ профилактика катта инспектори, майор Нодиржон Мадраҳимов «Энг маҳоратли профилактика инспектори», Кўқон шаҳар ИИБ ҲООБ ВЕҶН ва ҲПГ инспектори, капитан Дилшоджон Эргашев «Ёш авлод ҳимоячиси» номинациялари бўйича голиб деб топилди. Шунингдек, бошқа номинациялар голиблари ҳам аниқланиб, диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Вилоятнинг таниқли санъаткорлари иштирокидаги концерт дастури тадбирга янада файз киритди.

Бўрибой ОМОНЗОДА,
подполковник,
Фарғона вилояти.

Суратда: «Бунёдкор» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Баҳромжон Мирзажонов, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Замирахон Назарова, профилактика катта инспектори, майор Нодиржон Мадраҳимов ҳамда ВЕҶН ва ҲПГ инспектори, капитан Дилшоджон Эргашев галдаги вазифаларни муҳокама қилишмоқда.

ХАЛҚ ЭЪТИРОФИГА САЗОВОР

Жойларда намунали жамоат тартибини сақлаш, аҳоли хавфсизлигини таъминлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, вояга етмаган ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиб, уларни касб-хўнарга, спортга йўналтиришда профилактика инспекторларининг фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, таълим муассасалари, корхона-ташкilotлар билан ҳамкорликда фаолият олиб бораётгани ижобий натижаларга эришишда муҳим омил бўлаётир.

Ватан ичра кичик Ватан бўлган маҳаллаларда фаолият кўрсатувчи, ички ишлар идораларининг халққа энг яқин бўғини бўлган милиция таянч пунктлари фаолиятини такомиллаштириш, эришилган ютуқларни оммалаштириш ва тажриба алмашишда «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг аҳамияти катта бўлмоқда. Наманган шаҳридаги Алишер Навоий номли мусикали драма те-

атрида кўрик-танловнинг вилоят босқичига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Унда вилоят, шаҳар-туманлар ИИБлари, соҳавий хизматлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари, давлат ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирни вилоят ИИБ бошлиғининг ўринбосари, полковник Т. Арипов очиб, милиция таянч пунктлари инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича амалга оширилган ишлар, профилактика инспекторларининг фуқаролар йиғинлари раислари, маслаҳатчилари, маҳалла посбонлари, хотин-қизлар кўмиталари ва бошқа фаоллар билан ҳамкорликдаги фаолиятларига алоҳида тўхталиб ўтди.

Дарҳақиқат, ўтган йиллар давомида милиция таянч пунктлари нафақат аҳолининг хавфсизлигини таъминловчи, балки уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилувчи, маънавий-маърифий ва ҳуқуқий билимларини оширувчи масканларга айланди. Бугун улар қошида ташкил

этилган миллий ҳунармандчилик устоналари ва хусусий тадбиркорлик субъектларида ўғил-қизлар касб-хўнарга эгаллашмоқда, янги қурилган ва реконструкция қилинган спорт мажмуаларида жисмонан чиниқиб, соғлом вояга етишмоқда.

Шундан сўнг кўрик-танловнинг вилоят босқичи голибларини тақдирлаш маросими бошланди. «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг ўтган йил якунлари бўйича голиблигига Наманган туманидаги Курама маҳалласига хизмат кўрсатувчи 21-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, лейтенант Анасон Саидов) сазовор бўлди. Кейинги совринли ўринларни Тўрақўрган тумани Туркистон маҳалласига хизмат кўрсатувчи 1-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, капитан Муҳаммадҷон Ҳошимов) ва Уйчи тумани Ёркатай маҳалласига хизмат кўрсатувчи 7-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, капитан Комилжон Ҳамроев) қўлга киритди.

Номинациялар голибларини эълон қилиш ҳам ҳаяжонли дақиқаларга бой

бўлди. «Энг фаол профилактика инспектори» номинациясига Наманган шаҳар ИИБ ҲООБ профилактика катта инспектори, катта лейтенант Муҳаммади Турғунов, «Ёш авлод ҳимоячиси» номинациясига Наманган шаҳар ИИБ ҲООБ ВЕҶН ва ҲПГ инспектори, капитан Фозилжон Қамбаров, «Энг обод ва осойишта маҳалла» номинациясига Учкўприк тумани «Соҳил» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Дилбархон Баҳромова, «Милиция таянч пунктлари инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича энг фаол ҳоким» номинациясига Наманган тумани ҳокими Жавлонбек Юлдашев, «Милиция таянч пунктлари фаолиятини ташкил этиш бўйича ташаббускор ва жонқуяр раҳбар» номинацияси голиблигига Наманган тумани ИИБ бошлиғи, подполковник Собитхон Абдурайимов лойиқ, деб топилди.

Ғолибларга диплом, қимматбаҳо совғалар ва пул мукофотлари топширилди.

Шерали ҲАМРОЕВ,
майор,
Маматхон ДАМИНШОЕВ,
журналист.

Жиноятга жазо муқаррар

...У ўзига келиб, кўзини очганида икки кўланканинг ўзидан узоқлашиб кетаётганини, кейин шошилганча тўхтаб турган «Матиз» автомашинасига ўтираётганини кўрди. Кўз очиб юмгунча машина кўздан йўқолди.

— Тўхта, номард!..

Афсуски, овозини ўзидан бошқа ҳеч ким эшитмади. Ётган кўйи атрофга разм солди. Соат тунги ўнлар бўлиб қолган, кўчада ҳеч зоғ кўринмасди. У ўрнидан туришга уринди, лекин аъзои бадани зирқираб охланганча яна ётиб қолди. Чўнтакларини пайпаслаб кўрди: ҳеч вақо йўқ. Талончилар пулини, пластик карточкаси, уяли телефони, ҳатто паспорт ва ҳарбий гувоҳномасини ҳам олиб кетишганди. Бироздан кейин яна куч йиғиб, ўрнидан турди. Кундуз куни келганида кўчанинг нариги тарафда милиция таянч пунктини кўрганди. Шунинг учун оғир аҳволда бўлса-да акасининг уйига бормай, тўғри ўша ёққа қадам ташлади.

Оғзи-бурни қон, бир аҳволда эшиқдан кириб келган йигитни кўриб профилактика инспектори вазият жиддийлигини дарров англади. Жабрланувчига тезда биринчи ёрдам кўрсатиб, уни тинчлантирди. Кейин бўлиб ўтган воқеани сўраб-суриштирди. Ўз навбатида шахар ИИБ навбатчилик қисмига хабар берди.

Жабрланувчи Х. Баҳодирнинг (исм-шарифлар ўзгаририлди) кўрсатмалари, жиноятчилар кўришни тасвирлаб бериши, автомашина белгилари асосида суриштирув ишлари бошлаб юборилди. Тонг отмасдан мазкур жиноятга алоқадор гумон қилинувчилар қўлга олинди. Улардан бири Термиз шаҳрида яшовчи, ҳеч қаерда ишламайдиган 26 ёшли Д. Воҳид, иккинчиси эса ундан бир ёш кичик, ғирт бекорчи С. Мунира исмли аёл эди. Жабрланувчи билан юзлаштирилганда айнан улар тажовуз қилганини, уриб калтаклаб, барча нарсаларини олиб

кетганини таъкидлади. Лекин гумон қилинувчилар жабрланувчи тўхтатганини, аксинча, ўзлари ундан жабр кўрганини айтишди.

— Манзилига етиб келганида олдинги ўриндиқдаги йўловчи келишилган кира ҳаққини уйдан олиб чиқиб бераман деб айтди, — деди С. Мунира ўз кўрсатмасида. —

Талончи гумашталар

Мен унга тезроқ пул тўлашни, чунки шошилаётганимизни айтдим. Шунда у мени ҳақорат қила бошлади. Бундан йигитимнинг жаҳли чиқиб, машинадан тушиб унга ташланди. Мен ҳам машинадан тушиб қарасам улар жанжаллашаётган экан. Кўрқиб кетиб, машинага қайта ўтирдим. Қарасам бўйнимдаги тилла занжирим йўқ экан. Яна қайтиб тушиб, ерда ётган йигитнинг ҳужжатларини олдим. Унга тилла занжиримни қайтарсанг буларни оласан дедим...

Худди шунга ўхшаш, лекин алмоий-алжойи кўрсатмани Д. Воҳид ҳам берди:

— У таксидан тушаётганда яхши кўрган қизимга шилқимлик қилди. Шунинг учун машинадан тушиб, орқасидан бориб, жаҳл устида уни бир маротаба урдим. Мунира унинг ҳужжатларини олганини кўрдим. Лекин пуллари олмангиз, у тўхтат қилаяпти...

Терговчи олдида мураккаб бир вазият юзага келганди. Гумон қилинувчилар айбларини тан олмасди. Жабрланувчининг паспорт, ҳарбий гувоҳнома, пластик карточкаси бор эди-ю, лекин 500 минг сўмга яқин пул, 400 АҚШ доллари топилмасди. Балки, жабрланувчи жаҳл ус-

тида уларга тўхтат қилаётгандир. Пуллар ҳақиқатан бўлмагандир. С. Муниранинг тилла занжири қаёққа йўқолди?

— Ходимлар томонидан олиб борилган суриштирув ишлари натижасида ҳақиқий ҳолат тез ўтмасдан ойдинлашди, — дейди Термиз шаҳар ИИБ тергов бўлими бошлиғи, майор А. Исанов. — Гумон қилинувчи-

кўнғироқ қилди. Орадани беш ўн дақиқа ўтмай «Матиз» автомашинаси уларнинг олдига келиб тўхтади.

— Ака, бу йигитни буюм бозорига ташлаб, кейин сизларни уйланингизга олиб бориб кўйсам бўладими, — деди ҳайдовчи ёнидаги йигитни Воҳидга кўрсатиб.

— Бизга фарқи йўқ, шошма-

қиз шунча пулни кўриб ҳаловатини йўқотди. Айниқса, Воҳид пулга эгалик қилишни, кайф-сафони яна давом эттиришни кўзлади. «Матиз» белгиланган жойга келиб тўхтаганда Воҳид аллақачон қабиҳ режа тузиб қўйганди.

Ҳеч нарсдан хабари йўқ йигит машинадан тушиб, акасининг уйи томон бир-икки қадам ташлаганди ҳамки, оёғига кимдир қаттиқ тепди. У юзтубан бўлиб ерга йиқилди. Нима бўлаётганини англаб улгурмай, юзига, қорнига кетмакет зарбалар келиб тушаверди. У ўзига келиб, кўзини очганида икки кўланканинг ўзидан узоқлашиб кетаётганини кўрди...

Аслида музrabодлик Х. Баҳодир Термиз шаҳрига кўп вақтдан буён йиғиб юрган пулига акаси берган 400 АҚШ долларини кўшиб компьютер олиш мақсадида келганди. Ўша куни у шаҳардаги дўстининг уйида меҳмон бўлди. Икки дўст кўчага чиққанида кеч тушиб қолганди. Баҳодир акасининг уйига қайтиш учун такси тўхтатди. Кўп ўтмай «Матиз» автомашинаси келиб тўхтади. Тасодифни қарангки, бу ўша Воҳиднинг кирақаш таниши эди. Улар йўлда туғилган кундан чиқиб келган икки йўловчини ҳам олишади. Баҳодир манзилига етиб келганидан кейин Воҳид режасини амалга оширади. «Матиз» ҳайдовчиси эса бўлиб ўтган жанжалга бефарқ қараб, Воҳидни қайтариш ўрнига томосабин бўлади. Кейин ҳеч нарса кўрмагандек йўлида давом этади.

Бировнинг ҳақи ҳеч қачон бошқага буюрмайди. Ёлғон гап, тўхтат, қабиҳлик вақти келиб ошкор бўлади. Худди Мунира ва Воҳиднинг қилмиши каби. Суд талончи гумашталарга тегишли жазо тайинлади.

Тожибой БАБАЕВ,
капитан.
Фозил МАМАШАРИПОВ,
журналист.
Сурхондарё вилояти.

Пойтахтнинг Яккасарой туманида яшовчи Ю. Дадамирза неча йиллардан бери автоуловлар савдоси билан шуғулланиб келарди. Бир куни у таниши Билолиддиннинг ишончига кириб, унга укаси Абдураззоқнинг номидаги «Нексия» автомобилини, банкдан олинган кредит эвазига гаровда турганлигини айтмаган ҳолда сотмоқчи бўлди.

— Хисобли дўст айрилмас, дейдилар, нархи қанақа бўлади? — деди Билолиддин Дадамирзага.

— От билан туя бўлармиди. Сизнинг ҳам шароитингизга қараймиз-да. Пулини бўлиб-бўлиб берсангиз ҳам майли. Сиз учун ўн ярим минг АҚШ доллари.

Анчадан буён шундай машина олишни орзу қилиб юрган Билолиддинга унинг таклифи ёқиб тушди.

— Ҳозирча анчадан буён йиғиб юрган олти минг долларим бор. Қолганини узоғи билан уч ой ичида берсам бўладими?

ЎЗИНИ ЎЗИ АЛДАДИ

— Сизга йўқ деб бўлармиди, майли.

Шундан сўнг у Дадамирзага олти минг АҚШ доллари ва паспортини берди. Кўп вақт ўтмай Дадамирза Било-

ларнинг яшаш жойи яхшилаб кўздан кечирилганда, ўша пул ва АҚШ доллари топилди. С. Мунира таъкидлаган тилла занжир умуман бўлмагани, бу шунчаки тўхтат экани маълум бўлди. Улар қанчалик қилмишларини хаспўшласин, барча айблари ўз исботини топди. Ўша куни қилган талончиликларини ипидан игнасигага айтиб беришди.

...Кечки тўққиздан ўтганда сингисининг туғилган куни зиёфатидан чиққан Мунира йигитига такси тўхтатишни буюрди. Воҳид дарҳол кирақаш танишига уяли телефонидан

япмиз, — деди Воҳид Мунирага суйкалиб.

Автомашина елдек учиб, ҳаш-паш дегунча буюм бозори яқинига етиб келди.

— Сизни қаерда тушириб қолдирай? — деди ҳайдовчи ёнидаги йўловчига қараб.

— Анави кўчадан эллик метрлар кириб ташлаб кетсангиз бўлади, — деди йигит бунга жавобан. У шундай деганча куртқасининг чўнтагини кавлаб, бир даста беш минг сўмлик купюрадаги пулни чиқарди. Ундан бир донасини суғуриб олиб, ҳайдовчига узатди. Орқа салонда ўтирган йигит ва

уловни сотганлигини ҳақида тилхат ёзиб берасиз, — деди ўз ишига пишиқ харидор.

Дадамирза дарҳол тилхат ёзиб гувоҳ сифатида ўша ердаги танишлари Илдар ва Абдурашидга ҳам имзо қўйдирди.

Билолиддин шу куниёқ ишончномани ЙХХБда рўйхатдан ўтказмоқчи бўлди. Афсуски, у ердагилар бу автоуловга тақиқ қўйилганлигини, шунинг учун ишончномани рўйхатдан ўтказиб бўлмаслигини айтишди.

Билолиддиннинг хафсаласи пир бўлиб Дадамирзанинг олдига қайтиб борди. Шундан сўнг у Билолиддинга машина рўйхатдан ўтказилган ишончномани берди. Уч ойга қолмаёқ харидор ҳам қарзини узди. Кейин Билолиддин Дадамирзага кўнғироқ қилиб машинани сотмоқчи эканлигини айтди.

— Бозорда сотувчи кўп, ammo харидор кам. Шунинг учун ўзим сизга ёрдам берман. Хоҳласангиз машинани яна ўша нархида сотиб бераман, ортиқча харажатга тушмайсиз, — деди Дадамирза Билолиддинга.

Бу таклиф унга ёқиб тушди. Дастлаб Дадамирза унга бир ярим минг АҚШ долларини уйдан олиб берди. Кейин машинани сотиб, пулни ўзининг эҳтиёжига ишлашиб юборди-да, ҳар хил баҳона қилиб, Билолиддинни алдаб юрди. Тоқати-тоқ бўлган Билолиддин эса ҳуқуқ-тартибот идораларига муурожаат қилди.

Шундан сўнг Дадамирзанинг пайтавасига курт тушгандек ғимирлаб қолди. Тезда унга тўққиз минг АҚШ долларини тутқазди. Бирок ғишт қолипдан кўчган эди. Суд Дадамирза Юлчиевга Жиноят кодексининг тегишли моддаси билан жазо тайинлади. У ўзини ўзи алдаган эди.

Хонбиби МАҲАМОВА,
журналист.
Тошкент шаҳри.

Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт

ЧИНИҚҚАН ҲАР ЖИҲАТДАН СОҒЛОМ БЎЛАДИ

Ички ишлар вазирлиги Академиясида тингловчи ва курсантларнинг жисмоний тайёргарлигини ошириш борасида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир. Олий таълим муассасасида йигит-қизлар спортнинг қатор турларини ўзлаштиришлари ва мустақил шугулланишлари учун замонавий услубда қурилган, жаҳон андозаларига жавоб берадиган спорт мажмуаси фаолият кўрсатиб турибди. Бу ерда стандарт футбол майдони, енгил атлетика учун югуриш йўлаклари, узунликка сакраш учун қум тўлдирилган чуқур,

гимнастика шаҳарчаси, спорт ўйинлари зали, иккита кураш зали мавжуд. Шахсий таркиб шугулланиши учун барча турдаги спорт анжомлари етарли. Уларга малакали ўқитувчилар жисмоний тайёргарликдан сабоқ беришмоқда. ИИБ Академиясининг жисмоний тайёргарлик кафедрасида уч нафар халқаро тоифадаги спорт устаси, икки нафар халқаро тоифадаги ҳакам, беш нафар спорт устаси ва икки нафар спорт усталигига номзод, шунингдек уч нафар малакали профессор-ўқитувчилар тингловчи ва курсантларга сабоқ

беришмоқда. Улар самбо, қўл жанги, енгил атлетика, хизмат кўпкураши, волейбол ва футбол секцияларида машғул олди борадилар.

Жисмоний тайёргарлик кафедраси ўқитувчиларининг меҳнатлари самараси ўларок, Академия тингловчи-курсантлари республика ва халқаро миқёсдаги спорт мусобақаларида муваффақиятли иштирок этиб, юқори ўринларни забт этмоқдалар. Жумладан С. Фаниев, Б. Сарибоев, С. Шайдуллаева ҳамда М. Шукурова энг фаол спортчилар ҳисобланади. Сарвиноз Шайдуллаева ўтган йилнинг ноябрь ойида Тошкент шаҳрида 18-35 ёшдаги аёллар ўртасида бўлиб ўтган Ўзбекистон очик турнирида 65 кг. вазн тоифасида Халқаро комбат айкидо спортининг «Лайт контакт» ва «Фул контакт» йўналишлари бўйича биринчи, «Ногдаун» йўналиши бўйича эса иккинчи ўринни қўлга киритди.

Шу ўринда Академия тингловчиларидан ташқари, Сержантлар таркибини тайёр-

лаш бўйича олий курслари курсантлари, малака ошириш машғулотларида таҳсил олаётган офицерлар учун ҳам жисмоний тайёргарлик машғулотлари белгиланган тартибда олиб борилаётганини айтиб ўтиш жоиз. Сир эмас, айрим офицерлар хизмат давомида жисмоний машқларни бажармай қўяди, спорт билан шугулланишга вақт ажратмайди. Малака оширишга келганида эса оддий машқларни бажаришга қийналади. Аксинча ички ишлар идораларида кўп йиллар хизмат қилиб, жисмонан тетик ҳолда нафақага чиқиб кетаёт-

ганлар албатта, спортнинг бирор тури билан шугулланиб юрган бўлади. Шунинг учун ҳам тиббиёт ходимлари инсон умрининг охиригача жисмонан чиниқиб юрса, саломатлиги панд бермайди дейишади.

Спорт инсонни ҳар жиҳатдан чиниқтирар экан, тингловчи ва курсантлар спорт билан мунтазам шугулланишлари, халқаро мусобақаларда республикамиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб, доврғини оламга ёйдиган спортчиларнинг сонини кўпайтириш учун барча имкониятларни ишга солаверамиз.

А. АТАШАЙХОВ,
подполковник.
М. ТЎРАЕВ,
майор.

АРМРЕСТАЛИНГ БЎЙИЧА БЕЛЛАШУВ

Вилоят «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти ташаббуси билан Навоий шаҳридаги «Кимёгар» ўйингоҳида армрестлинг бўйича мусобақа ташкил этилди. 70, 80, 90 килограмм ва ундан юқори вазн тоифаларида 30 нафардан ортиқ паҳлавон куч синашган баҳслар кўтаринки руҳда ўтди.

Мусобақанинг якуний натижаларига кўра, 70 кг. вазн тоифасида биринчи ўринни вилоят МХХБ иккинчи жамоаси вакили Равшан Саломов, иккинчи ўринни вилоят ИИБ хузуридаги қўриқлаш бошқармаси ходими, сафдор Аҳмед Жумаев, учинчи ўринни МХХБ вакили Зоҳид Аҳмедов қўлга киритди. 80 кг. вазн тоифасида биринчи ўринни МХХБ жамоаси аъзоси Шерали Худайбердиев эгаллади. Кейинги ўринлар вилоят ИИБ вакили, кичик сержант Орифжон Ойдинов ҳамда вилоят ИИБ хузуридаги қўриқлаш бошқармаси ходими, сафдор Беҳзод Мирзаевга насиб этди. 90 кг. вазн тоифасида МХХБ жамоасидан Марат Каримов, вилоят ИИБ хузуридаги қўриқлаш бошқармаси ходими, сафдор Руслан

Нурназаров ва вилоят божхона бошқармасидан Ғайрат Замонов бошқа рақибларидан устун эканликларини намойиш этди.

Энг қизиқарли кечган 90 кг.дан юқори вазн тоифасидаги иштирокчиларнинг беллашувларида МХХБ ходими Нурали Холиқов ғолиб чиқди. Вилоят ИИБ хузуридаги қўриқлаш бошқармаси ходимлари, сафдор Фаррух Базаров ҳамда катта сержант Уразбой Жанқулов иккинчи ва учинчи ўринларга муносиб деб топилди.

Ғолиблар вилоят «Динамо» ЖТСЖнинг эсдалик совғалари ҳамда Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Фаррух ЯКУБОВ,
лейтенант.
Навоий вилояти.

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН

Баҳодир Муроталиевич Бозоров бедарак йўқолгани учун Ўзбекистон Республикаси ИИБ ЖК ва ТҚКББ томонидан қидирилмоқда. У 1985 йилда туғилган. Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани Генерал Узоқов кўчаси 1-«А» уй 5-хонадонда яшаган. 2014 йил 17 декабрь куни Олмазор туманида жойлашган «Garant education» нодавлат таълим муассасасидан чиқиб кетиб бедарак йўқолган.

Белгилари: бўйи 170-175 см, озгин гавдали, юзи чўзиқроқ, сочи қора, кўзлари қора, қисқроқ, қошлари қора, бурни, лаблари ўртача, қулоқлари каттароқ.

Кийимлари: эгнида кулранг камзул, кулранг жинси шим, оқ енгил узун свитер, оёғида қора туфли бўлган.

Б. Бозоровни кўрган, қаердалигини билганлардан республика ИИБ ЖК ва ТҚКББга (0-371) 233-24-21 рақамли телефон орқали ёки яқин орадаги ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

Футбол

ДЕНИСОВ РАМЗИЙ ТЕРМА ЖАМОАДА

Goal.com сайти томонидан тузилган **Осиё кубоги – 2015** рамзий терма жамоаси таркибига Ўзбекистон терма жамоаси чап қанот ҳимоячиси **Виталий Денисов** ҳам киритилди. **Сардор Рашидов** эса захира таркибидан жой олди.

Осиё кубоги – 2015 рамзий терма жамоаси: **Дарвозабон:** Мэттью Райан (Австралия, «Брюгге»).

Ҳимоячилар: Ча Ду Ри (Ж.Корея, «Сеул»), Трент Саунсбери (Австралия), Мэттью Спиранович (Австралия), **Виталий Денисов (Ўзбекистон).**

Ярим ҳимоячилар: Массимо Луонго (Австралия), Умар Абдулрахмон (БАА), Ки Сунг Йеунг (Ж.Корея).

Ҳужумчилар: Сон Хеунг Мин (Ж.Корея), Тим Кэйхилл (Австралия), Али Мабхут (БАА).
Бош мураббий: Анге Постегоглу (Австралия).

Захира: Ванг Далий (Хитой), Моҳанад Салим (БАА), **Сардор Рашидов (Ўзбекистон)**, Аҳмад Ёсин (Ироқ), Ад-Дарадрех (Иордания), Мухаммад ас-Сахлавий (Саудия Арабистони), Аҳмад Халил (БАА).

«Ўзбекистон терма жамоасининг чап қанот ҳимоячиси Виталий Денисов мусобақа давомида ишончли ҳаракат қилди. «Оқ бўрилар» гуруҳ босқичида Саудия Арабистонини мағлуб этиб, чорак финалга чиқишди», – дея ёзилади манбада.

Сайт Ўзбекистон терма жамоаси посбони **Игнатий Нестеров**нинг меҳнатларини ҳам эътироф этиб, рамзий терма жамоа дарвозабонлигига номзодлардан бири бўлганини таъкидлади.

МЬЯНМАДА ЎРТОҚЛИК ТУРНИРИ

Шу йилнинг 17-21 февраль кунлари Мьянмада ёшлар (U20) терма жамоалари иштирокида халқаро ўртоқлик турнири бўлиб ўтади. Турнирда уч мамлакат терма жамоалари – мезбон Мьянма (U20), **Ўзбекистон (U20)** ва Фижи (U20) терма жамоалари иштирок этишади. Ҳар учала терма жамоа Янги Зеландияда ўтказиладиган Жаҳон чемпионати (30 май – 20 июнь) иштирокчиси ҳисобланади. Терма жамоалар 15 февраль кунлари Мьянмага етиб боришади.

Ўйинлар тақвими:
17 февраль. Мьянма – Фижи.
19 февраль. Фижи – **Ўзбекистон.**
21 февраль. **Ўзбекистон** – Мьянма.

«БУНЁДКОР – 2000» – ХАЛҚАРО ТУРНИР ҒОЛИБИ

Хитойнинг Чэнду шаҳрида U-15 ёш тоифасидаги футболчилардан иборат жамоалар ўртасида халқаро турнир ўтказилди.

Мусобақада мезбонлар «Сунгдо» (Хитой), «Кионгидо» (Жанубий Корея), «Юсонён» (Шимолий Корея) ва **«Бунёдкор» (Ўзбекистон)** жамоалари иштирок этишди.

Бош соврин учун ўтказилган финал баҳсида Отабек Фуломҳўжаев ва Ёркин Назаров бошчилигидаги «Бунёдкор – 2000» футболчилари Шимолий Кореянинг «Юсонён» жамоаси билан куч синашишди. Учрашувнинг асосий вақтида кучлар тенг келди – 0:0. Шундан сўнг ғолиб пенальтилар сериясида аниқланди. Унга кўра, бунёдкорчилар 4:3 ҳисобида устун келиб, мусобақа чемпионлигини қўлга киритишди.

Ёркин САТТОРОВ тайёрлади.

Иккинчи истеъдод

**САНЪАТГА
ОШУФТА
ХОДИМ**

Сафдор Азизжон Азизов Фаргона вилояти ИИБ хузуридаги кўриқлаш бошқармасида хизмат қилаётган ёш ходимлардан бири. Аммо у қисқа вақт ичида билими, истеъдоди билан устозлари ишончини қозонди.

Фаргона шаҳридаги Офицерлар уйида «Мардлар кўриқлайди Ватанини» шиори остида ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги кўшиклар кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

Унда Шарқий-ҳарбий округ кўмондонлиги, чегара қўшинлари, вилоят ички ишлар идораларида хизмат қилаётган санъатга ошuftа ходимлар фаол иштирок этишди. Танловда сафдор Азизжон Азизов фахрли иккинчи ўринни қўлга

киритди. Унинг «Қадрдонларим» номли кўшиғи ҳакамлар ҳайъати ва мухлислар олқишига сазовор бўлди.

– Мазкур кўшиқ эл-юрт осойишталиги ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш йўлида кечаяқ кундуз хизмат қилаётган ички ишлар идоралари ходимларига бағишланади, – дейди Азизжон. – Ютуқларимда отам – вилоят ИИБ ЁХБ катта инспектори, майор Толибжон Азизовнинг алоҳида ҳиссаси бор. У кишига ҳавас қилиб, ички ишлар идоралари хизматига бел боғладим. Ватанпарварлик мавзуларида кўшиқ куйлашни ҳам отамдан ўрганганман...

Абдусот СИДДИКОВ.
Фаргона вилояти.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

**БУ
—
К
И
З
И
Қ
!**

**ЙЎҚОЛСИН
ХУРРАК!**

Францияда 2012 йилда «Хурракка қарши кураш ҳаракати» тузилган эди. Унга хуррак отувчилар дастидан ухлай олмайдиганлар аъзо бўлишган. Улар ҳар бир инсон тўйиб ухлаш ҳуқуқига эга, шу сабабдан хуррак отувчиларга бу зарarli одатларини ташламагунларича тинчлик бермаслик керак деб ҳисоблашади. Уюшма аъзолари сони ортиб бораёпти.

СИРА ҲАЙРОН БЎЛМАНГ

Японларнинг меҳнаткашлигига, кашфиётчилигига кўпчилик қойил қолади. Уларни ишлаб чарчамайди деб ўйлашади. Ваҳоланки, японлар ҳам чарчашади. Айниқса, ярим кунлаб, яъни 12 соатлаб ишлайдиганлари ниҳоятда ҳолдан тойишади. Улар сменага озгина кечикиб келишса ҳам, катта жаримага тортиладилар. Танаффус вақтлари ҳам чекланган. Хуллас, тиним билмай ишлаб, роса ҳолдан тойишади.

Шунинг учун Кунчиқар мамлакатига саёҳат қилганингизда эрталаб ёки кечкурун жамоат транспортда мудраб кетаётган японларни кўрсангиз ҳайрон бўлманг. Истироҳат боғларидаги ўриндиқларда ўтириб ухлаётганлар ҳам ҳайратингизни кўзғамасин. Улар қаттиқ ишлаб роса чарчашган. Ҳеч ким уларни безовта қилмайди, ҳамёнини ҳам олиб қўймайди. Чунки аҳволини яхши тушунишади.

БИР ЧИШИМ КУЛТУ

– Уйланибсан деб эшитдим. Табриклайман.
– Нимаси билан табриклайсан? Энди ичиш ҳам, чекиш ҳам мумкин эмас.
– Йўғ-е, унда уйланингга роса афсусланаётгандирсан?
– Афсусланиш ҳам мумкин эмас.

Ёш куёв:
– Нега тўртинчи кун ҳам бир хил овқат еяпмиз?
Ёш келин:
– Кечира қолинг. Тунов куни рецепт бўйича овқат пиширган эдим. Рецепт масаллиқлари саккиз кишига мўлжалланган экан.

Аёл киши полицияга кўнғироқ қилаёпти:
– Бўйнимдаги қимматбаҳо марварид шодасини олиб қочишди.
– У кўринишдан қанақа эди?
– Ҳақиқийсидан фарқлаб бўлмасди.

«УЛУҒ ШОИР» ЦИКЛОКРОССВОРДИ

1. Алишер Навоийнинг «Қаро кўзум...» сўзлари орқали бошланувчи ғазали билан айтилаётган ашула. 2. Озарбайжон мумтоз мутафаккири шоири. 3. Шоирнинг мактублар асосида ёзган асари. 4. «Садди Искандарий» дostonидаги қадимий Юнон олимларидан бири. 5. Шоирнинг йил фасллари бағишланган қасидаларидан бири. 6. «Хамса» дostonлари қахрамонларини мўйқаламда гавдалантирган атоқли мусаввир. 7. Алишер Навоий образини гавдалантирган атоқли санъаткор, Ўзбекистон халқ артисти. 8. Бастакор Мухтор Ашрафийнинг шоир дostonи асосидаги операси. 9. Алишернинг тоғаларидан бири, замонасининг етук шоири. 10. Темурийзода ҳукмдор, Навоийга бағишлаб «Рисола» асарини ёзган шоир.

КРИПТОГРАММА

Калит сўзлар: 1. Ватанимиздаги Алишер Навоий номидаги миллий боғ жойлашган шаҳар – 11, 8, 18, 2, 12, 9, 11.
2. Алишернинг сахна ва кино экрандаги севгилиси – 10, 7, 13, 1.
3. Шоирга атоқли ижодкор Мақсуд Шайхзода берган таърифдан: «14, 3, 16, 3, 13 мулқининг султони».
4. Алишер Навоий ғазали билан айтилаётган мумтоз ашула – 7, 18, 18, 8, 6.
5. «Хамса» асарининг тўртинчи дostonидаги би-

ринчи ҳикояда баён этилган мард, иродали йигит образи – 19, 3, 4, 4, 7, 15.
6. Мумтоз адабиётида бирор сўз, исм, сана кибилар яшириб бериладиган шеърый жанр – 5, 7, 3, 5, 5, 8.
7. Хитой мамлакатининг шарқона номи – 17, 1, 9.
Энди калит сўзлари жавоблари асосида шакл атрофидаги рақамларда яширинган криптограмма ни ҳал этинг. Шунда улардан улуг шоирнинг икки мисра ҳикматли сўзи аён бўлади.

Хусан ОРИПОВ тузди.

ФИКРЛАРИНГИЗ БИЗ УЧУН МУҲИМ

Ҳурматли муштарийлар!

«Postda» газетаси — бу сизнинг минбарингиз. Унинг қанчалик оммабоп бўлиши, саҳифалари ранг-баранг материаллар билан бойиши сиз, муштарийларга ҳам боғлиқ. Шундай экан:
— Газетамизнинг дизайни бўйича қандай фикрдасиз?
— Қайси саҳифа ёки рукнларда берилётган материаллар сизга манзур бўлаяпти?
— Чоп этилаётган материалларнинг қайси жиҳатларига эътирозингиз бор?
— Газета саҳифаларидан яна қандай мавзуларда материаллар ўқишни истайсиз?
— Республикаимиздаги таниқли кишилардан қайсилари билан суҳбатлар ташкил этишимизни хоҳлайсиз?
— Газета мазмун-мундарижасини бойитиш бўйича яна қандай таклифларингиз бор?
Ушбу саволларга жавобларингизни мактуб, электрон почта ёки факс орқали юборишингиз мумкин.
Сизнинг ҳар бир фикрингиз биз учун муҳим аҳамиятга эга.
Мурожаат учун тахририят манзили: **Тошкент шаҳри, 100070. Шота Руставели 1-берк кўчаси, 1-уй.**
Электрон почта: postda@evo.uz
Телефон рақамлари: **(0-371) 231-48-41, 231-33-88.**

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI IIV BIRLASHGAN TAHRIRIYATI
Bosh muharrir o'rinbosari – **Qobiljon SHOKIROV**
Mas'ul kotib – **Rahmatilla BERDIYEV**
Navbatchi – **Furqat G'AYBULLAYEV**
Sahifalovchi – **Zokir BOLTAYEV**
Matn ko'chiruvchi – **Gulnora SODIQOVA**

TELEFONLAR:
231-33-88;
Faks: 255-31-39.
ISSN 2010-5355
Tahririyat hisob raqami 2021000900447980001, MFO 00420. ATIB «Ipotekabank» Mirobod tuman bo'limi. INN 200637499.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egasiga qaytarilmaydi. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «Postda» dan olinganligi ko'rsatilishi shart.
«O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi. Korxonaga manzili: Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy.

Gazeta haftaning shanba kuni chiqadi.
Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2007-yil 11-yanvarda 0120-raqam bilan ro'yxatga olingan. Buyurtma №S-2066. Bosilish – ofset usulida. Hajmi – 4 bosma taboq. 69940 nusxada chop etildi. Obuna raqamlari: Yakkarta – 180. Tashkilotlar uchun – 366. Bosishga topshirish vaqti – 22.00. Bosishga topshirildi – 21.00. Bahosi kelishilgan narxda.
MANZILIMIZ: 100070, Toshkent, Shota Rustaveli 1-berk ko'chasi, 1-uy.